

Po pošti prejeman:

za
pol leta naprej 26 K — h
al leta : 13 —
tisk : 6, 50
mesec : 2, 20.

V upravljalstvu prejeman:

za
pol leta naprej 20 K — h
al leta : 10 —
tisk : 6, 50
mesec : 1, 70.

Po pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in isprave
sprejema upravljalstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 296.

V Ljubljani, v soboto, 27. decembra 1902.

Letnik XXX.

Lov na kaline.

V božični številki vabi »Narod« na naročbo. In pri tem hoče zopet enkrat biti — krščanski. Tolikokrat je že zatajil božanstvo Kristusovo. — ko vabi na naročbo, pa piše pobožno o »božjem detetu Gospodu našem« itd. Tolikokrat se je norčeval iz svetopisemske besede o »ubogih na duhu«, to pot pa se sklicuje nanje, češ, da je Jezus z njimi ožigosal — »klerikalce«. »Boj do zadnjega!« »Zob za zob!« »Iztrebiti klerikalizem z vsemi silami!« To je bojna parola »Narodova«. Ko vabi na naročbo, pa se joka o božičnem miru, katerega baje želi liberalizem, in se huduje nad »klerikalci«, kateri sovražijo mir.

A kmalu se pokaže liberalni slepar iz te ovčje kože. Kristus je rekel, da kdor cerkve ne posluša, nam bodi kakor pogan in očen grešnik. »Narod« pa sramoti cerkev in piše: »Nastopil je Martin Luter, ki je z vso silo svojega prosvetljenega duha udaril prvi ob rimsko takozvano Petrovo skalo.« To so kristjani! Ravno kar je bil zagotavljal, kako visoko ljubi in spoštuje Kristusa, in tu se pa kar naenkrat norčuje iz »takoiimenovane« skale, na katero je po svoji slovesni zatrditvi Kristus zidal svojo cerkev! In slednjič pravi liberalni slepar, da je »žlahtna rožica Jezusove religije« najti edino pri Martinu Lutru, ki uči, da sme vsak sveto pismo razlagati, kakor mu ljubo.

Prej je bil pisal »Narod«, da je sploh vse krščanstvo le nekaka zmes iz hebrejske religije in iz grškega modroslovja, ki se vedno izpreminja, tajil je bivanje božje in dogme o presveti Trojici, imenoval češčenje Matere Božje babjeverstvo itd. — v vabilu na naročbo pa se huduje nad katoličani, ker so oni zatajili »žlahtno rožico« Jezusove religije, katero brani samo še Martin Luter in »Sl. Nar.«, ter k večjemu še Renan in Strauss!

Tako lovi liberalizem svoje kaline! Tako predrzno greše liberalni žurnalisti na brezmejno neumnost svojih čitateljev, da se upajo isti hip, ko jih vabijo na naročbo, tako norčevati se iz njih!

Zato pa tudi vsak naročnik »Sl. Nar.« ne zasluži družega, nego da ga tudi po tem taksiramo: Ali je sam tak poštenjak, kakor liberalni ptičarji, ali je pa kalin, ki se jim je na limanice vsedel: V obeh slučajih ali zaničevanja ali pa obžalovanja vreden individuum.

Vseslovanska razstava in Poljaki.

Slovanski narodi se pripravljajo za udeležbo na vseslovanski razstavi v Petersburgu, kjer se bodo ob delu svojega uma zopet nekoliko bliže spoznali in zblížali po značaju in jeziku tako sorodni, a po mišljenju in simpatijah navadno tako različni narodi slovanski. Do zadnjih dni med Slovani še ni bilo slišati o kaki agitaciji proti udeležbi pri tej razstavi. Pred nekoliko tedni se je pa začela v dnevnem časopisu med Poljaki v Galiciji živahna agitacija proti udeležbi Poljakov na tej razstavi. Ker bo ta agitacija imela morebiti velik vpliv vsaj na gališke in kolikor toliko tudi na druge Poljake, zato hočemo nekoliko presoditi poljsko stališče do razstave.

Poljaki so že večkrat pri skupnih slovanskih manifestacijah imeli posebno, nam težko umevno stališče. Pričakovati je bilo, da bodo tudi proti vseslovanski razstavi v Petersburgu imeli svoje pomisleke. To pa posebno zaradi tega, ker so med Poljaki in Rusijo še vedno skrajno nenormalne razmere, ker Rusija Poljakom krati in omejuje najprimitivnejše narodne in verske pravice.

Agitacijo proti razstavi so začeli poljski liberalni, radikalni narodno-demokratski listi: »Nova Reforma«, »Słowo Polskie«, »Pręglął Wszepolski« in podobni listi, ki simpatizirajo s tako imenovano »vsepoljsko« stranko. Kakor se nam poroča iz Galicije, ta agitacija tako napreduje, da se bodo privrženci razstave najbrže morali umakniti pred terorizmom javnega mnjenja.

Glavni vzrok, ki ga navajajo proti vseslovanski razstavi, je: Ta razstava bo slovanska manifestacija in »čelobitje« slovan-

skih narodov pred rusko mogočnostjo, slovanska slovesnost v čast Rusije. Poljakom pa narodna čast ne dovoljuje, da bi se udeleževali takih manifestacij, ko Rusija tako zatira njih vero in narodnost in jim ovira kulturni napredek. Na ugovor, da bo abstinenca Poljakov napravila neugoden vtisk na druge Slované, odgovarja »Słowo Polskie« (7. dec.) približno tako le:

Gotovo nam ne sme biti vseeno, kaj o nas mislijo Slovani; naše slovansko stališče nam ne sme biti indiferentno. Slovansko čuvstvo biva in ima gotovo svoj pomen. V našem slučaju pa mislimo, da nam Slovani našo prisotnost v Petersburgu ne bodo šteli v zlo; počteni Slovani, ki poznajo naše razmere, bodo umeli naše stališče. Naša abstinenca bo še pripomogla, da dobijo Slovani pravo sodbo o nas in zvedo o krivicah, ki nas tlačijo. Če bi pa prišli na razstavo, bi Slovani mislili, kako se nam dobro godi pod rusko vlado. Sicer se pa iz ozira na mnjenje drugih Slovanov ne moremo odreči nobeni naši narodni težnji. Nam ni treba za drago ceno kupovati častnega stališča v Slovanstvu; saj smo si je že priborili z našo kulturo in zgodovino. Iz ozirov do Slovanstva ne smemo prezreti našega težkega narodnega boja v Rusiji; iz ljubezni do Slovanstva ne moremo delati sprave in se bratiti z »moskovskimi« tlačitelji. — Na to se »Słowo Polskie« obrača še do Poljakov v Prusiji in jih svari, naj iz ljubezni do Slovanstva nikar ne zataje poljskega narodnega čuvstva.

Podobno pišejo proti razstavi tudi sorodni poljski listi v Galiciji.

Gotovo so Poljaki v zelo težkem položaju; tudi zmernejši elementi med njimi imajo važne pomisleke proti razstavi. Vendar se nam je težko odločiti, da bi odobraval njih abstinenco.

Poljaki v Rusiji so res v težkem položaju in se gotovo ne morejo navduševati za tako uradno Rusijo kakor je sedaj. Vendar to še ni zadostni razlog proti udeležbi. Saj bo razstava imela kulturni namen in pomen; in slovanski narodi,

ki se mislijo razstave udeležiti, bi morali na to gledati, da se razstavi res da ta značaj. Čim manj se pa bodo neruski slovanski narodi razstave udeleževali, čim bolj bodo iz političnih ozirov agitirali za abstinenco, tem manj kulturnega pomena bo razstava imela. Naše mnjenje je namreč, da se bo uradna Rusija morala ozirati na druge Slované, katere odbor razstave prijazno vabi na razstavo. Torej bo gotovo dala toliko svobode, kolikor jo zahtevajo narodi kot potrebno, da morejo pokazati svojo narodno kulturno individualnost. Čim manj se pa bodo Slovani razstave udeležili, tem manj se bo mogel pokazati individualni značaj slovanskih kultur, posebno zapadoslovanskih. To bi bila pa velika škoda za vse Slované, tudi za Ruse. Gotovo, da bo imela ta razstava vpliv na duševni razvoj Slovanov; in kolikor bolj enostranski bo ta vpliv, toliko večja je nevarnost, da bo v nekaterih ozirom škodljivo vplival na vse Slované brez izjeme. Umevno je, da bo tudi na Poljake vplival uspeh razstave pozitivno ali negativno; in čim bolj enostranski bo ta vtisk, tem škodljivejši bode za razvoj poljskega naroda. Recimo, da se Poljaki po večini ne bodo udeležili razstave; vsi radikalni listi bodo v tem slučaju proslavljali abstinenco in s preziranjem gledali na one, ki se bodo razstave udeležili. A uspeh tega bo, da se bode cel narod ločil v dve stranki, ki si bodeta tembolj nasprotni, čim težje si bode vsled abstinence ustvariti program za pozitivno delo, ker bode i ena i druga stranka prisiljena v svojo obrambo enostransko pretiravati svoje stališče.

Mi smo sploh proti trdovratni abstinenci i politiki, naj se vrši na ta ali oni način. Če pogledamo na Francosko, vidimo koliko je francoskim katolikom, škodila abstenenčna politika. Katoliško francosko plemstvo in druge stranke so bile vkljub papeževemu svarjenju nespravljive z republiko. Razmerje je postajalo vedno bolj ostro; a katoliška stranka je vedno bolj pe-

LISTEK.

Iz dnevnika tudikato- ličana Strahopetoslava Ozirnika.

Našli so njegov dnevnik. In ko so ga brali, zrl so podoba Strahopetoslavove duše. Ta duša pa je bila že zapustila zemeljske livade, v katerih treba jemati toliko ozirov in prestati toliko strahu. In videli so, da je Strahopetoslav Ozirnik pravzaprav neumrljiv, neumrljiv namreč kot tipus. Ali niste še nikoli srečali Strahopetoslava Ozirnika? Prosim, berite, in gotovo Vam pride na um, da ste ga že videli, da ste že občevali z njim, da ste se mu morda smejali, ali ga milovali, da ste pa prišli do prepričanja, da je treba v socialnem in političnem življenju, žal, tudi z njim računati. Tudi on je bil in je še med tistimi ničlami, pred katere postavi to ali pa ono številko, pa ti jo pomagajo povečati. Dnevi, kdaj je Ozirnik zapisaval dogodke in misli, so brez pomena, ne postavljamo jih zatorej tu sem. Služili bi k večjemu morda v to, da bi kdo rekel: »Lejte no, tegale imajo v mislih in onegale«. Nas pa zanima Strahopetoslav Ozirnik le kot tipus.

Torej čujmo!

»Nocoj ne grem v gostilno. Skoro gotovo bi me kdo zbadal in to ni prijetno. Da sem pa tudi moral ravno danes na kolodvor! Nič hudega sluteč, šel sem na sprehod, ali na kolodvoru me je dohitela nesreča. Pripeljal se je z brzovlakom Miha. Ko sem opazoval pri izhodu prihajajoče potnike, stal je pred mano, kakor bi bil izrastel iz tal. In kako neprijetne navade ima ta človek! Kar kričati je začel nad mano: »Bog te živi Slavko! Kako se imaš? Zdrav? Čakaj, jaz oddam prtijago na hotelski voz, midva pa jo kreneva peš proti mestu, da se malo pomeniva.« Ozrl sem se s strahom okoli. Nobenega znanega obraza. Hvala Bogu! Toda sedaj takoj treba strategičnega načrta, kako pridem s tem človekom neopažen v mesto. Kajti otresti se ga sedaj ne morem, študirala sva skupaj, stanovala skupaj, skozi leta sva bila vsak dan skupaj, in res, ni bil napačen človek. Ali klerikalec je, klerikalec. Celo »Narod« ga je že trgal. Ako me kdo z njim vidi! Po Realjevi cesti je ob tej uri še najmanj ljudi. Tam ga peljem, na oglu Poljanskih ulic pa se poslovim, češ mudi se mi, zvečer pa sem že oddan. Nocoj pa ostanem doma, ker v gostilni bi morda celo naletel zopet nanj ali bi me pa kak znanec, ki me je morda videl z njim, dražil, kaj

imam s klerikalci. Morda bi me kdo naznanil na višje mesto, da sem politik in sicer klerikalen politik. Upam, da me ni nihče videl. Cesta je bila precej prazna.

»Materijalizem, hm, morda ima prav. Kaj pa, ako nima prav? Včasih vendar treba pogledati malo v cerkev. Ker sem katoličan, torej v katoliško. Da bi me le kdo pri takih obiskih cerkve ne videl. Norčevali bi se iz mene. In vendar, kdo ve, vera, ako je večnost...«

»Danes sem bil pri pridigi. Soproga prijatelja Josipa me je opozorila na pridigo, češ, da je pridigar duhovit mož. Toda to je politika! Mož je trdil, da morajo že otroci v šoli vzrejati se versko. To je politika! Mož je trdil, da je katoliška cerkev strpna. To je politika! Skril sem se hitro za cerkven steber in iz polumračne stebre sence opazoval poslušalce. Lej, lej, tam-le stoji Nace, videti je celo, da mu pridigar ugaja. Ko bi njegovi kolegi to vedeli. Ti bi ga lepo okrtali. In tudi Janko je šel v Kanoso! In kar tako javno stoji sredi poslušalcev. Ko bi vedel, da stoji tam-le tudi »Narodov« poročevalec, ne stal bi morda tako mirno. Sedaj jo pa treba odkuriti, predno me zapazi poročevalec, sicer se mi zna zgoditi, da me razčese jutrajnji »Narod«. Da bi me le nihče ne videl in ne sre-

čal. Pogum velja, kar hitro ven. Nihče me ni videl!«

»V ponedeljek srečal sem klerikalca Janeza. Zvonilo je ravno poludne in Janez se je odkril. Kako lahko bi se reklo, da je hinavec. V torek sem ga slučajno zopet srečal ob istem času. Takrat pa ni bil odkrit. Da se le ne boji očitanja, da nima vere. Obakrat je šel mimo »Narodov« dopisnik. Sedaj bode pa »Narod« v kratkem imel uveden članek o Janezovi veri. Kakor je videti, se klerikalci takega pisanja ne boje. Čudni ljudje.«

»Danes sem izvedel, da je prijatelj Josip član cerkvene bratovščine, najbrže torej klerikalec. Ta človek se pa res nič ne boji. Ženo njegovo je že itak videti pri vsaki cerkveni slovesnosti. To bode slab konec. Na le pri »Narodu« izvedo, potlej, Jožko, se pripravi! Treba bode obiske v tej hiši po časi ustaviti. Nekateri že itak ne občujejo več z njim. Ludvik je zadnjič rekel: Josef wird ausgeschaltet. Josip se za to ne zmeni.«

»Sedaj so pa klerikalci na Nižnjavatrijskem res sijajno zmagali. Pri nas bi skoraj gotovo tudi, da se spremeni volilni red v smislu enakopravnosti. In če dobe moč, roko, znali bi mi zameriti, da občujem se daj vedno le v liberalnih krogih. Človek re nikamor ne more. Bom pa ostajal doma.«

v trdovratni abstinenci je izgubljala vpliv na socialno-politično organizacijo in s tem tudi svojo notranjo silo. Nasprotno so si pa nemški katoliki največ priborili s tem, da se preganjani in užaljeni niso umaknili v kot, ampak vedno posegali v socialno in politično življenje in bili vedno pripravljeni z državo vred delati za kulturni in socialni napredek one države, katera jih je preganjala. Le na tak res krščanski način si morejo tlačeni narodi priboriti vpliv in ugled.

Sicer so razmere v Rusiji čisto drugačne, vendar je nekoliko podobnosti. Skrajna abstinenca in negacija proti Rusiji škoduje obojem stranem. Med Poljaki v Rusiji in na Pruskem postaja vedno močnejša stranka, ki vidi, da Poljska ne more živeti v vedni nespravljivosti do Rusije. Posebno jim je skoraj nemogoče kulturno-ekonomičen napredek, če niso v zvezi z Rusijo. — Ravno na kulturnem, socialnem in ekonomičnem polju se je začelo zbliževanje, ki mora nazadnje vplivati tudi na socialno-politično razmerje. Po tem potu bi si Poljaki najprej lahko priborili svoje pravice, vpliv in ugled kakoršen se spodobi tako kulturnemu narodu. — Ta spravljiva stranka se bode gotovo vsaj deloma udeležila razstave; toda njeno stališče bo tem težavnejše, čim silnejša bode protigitacija. Če bo stranka našla presilovit odpor v občinstvu, potem bo skoraj prisiljena opirati se na prijaznost Rusije in ne bo mogla tako varovati poljskega ugleda, poljskih koristi. Toda nasprotniki te stranke naj se ne varajo, čeravno v tem vidijo svojo zmago; nasprotno bo stranka sprave postajala tem številnejša, čim radikalnejša bo abstinencijska politika, ker more skrajno negativna politika le malo časa zmagovati.

V tem se bode pa vedno bolj cepila moč narodova. Nevarnost je velika, da bodo v takih razmerah na eni strani začeli biti merodajni prenapeti in šovinistični elementi, na drugi pa slabotni značaji, najboljši del naroda bo pa brez vpliva.

Rusija Poljakom omejuje narodne pravice in jim v šolah in javnih prostorih prepoveduje govoriti po poljsko. Na razstavi pa bodo Poljaki s svojo kulturo in z delom svojega duha govorili tem silnejše in tem uspešnejše, čim bolj se je bodo udeležili. Govorili bodo v političnem središču Rusije po poljsko Rusiji in vsem Slovanom. To bode imelo gotovo večji uspeh za Poljake, kakor če bi trdovratno molčali v abstinenci. Z zapadnim Slovanom, kateri se zanimajo za razstavo, ker ima biti kulturna, bode težko umevna poljska abstinenca iz političnih ozir. Tudi Rusija bi jasneje spoznala krivice, ki jih dela Poljakom, če bi videla svojo nekonsekvantnost (vabi jih, da se kot samostojen narod udeležijo razstave, a na drugi strani jim krati narodne pravice), kakor pa, če jo bodo Poljaki izzivali s svojo abstinenco. To izzivanje bo v gotovih krogih zbujalo željo po še večjem preganjanju Poljakov. Naj stvar še tako premišljujemo, nikakor ne moremo uvideti, da bi Poljakom abstinenca prinesla kako korist, najmanj pa abstinenca pri tako kulturnem delu.

Če bi bilo tudi res, kar trdijo Poljaki, da hočejo nekateri šovinistični elementi zlorabiti slovansko kulturno idejo, jih to ne more odvrnati od udeležbe, ampak se k udeležbi vzbujati, ker le s tem je mogoče dati vsemu gibanju pravo smer. Z abstinenco pa bodo dosegli le to, da bode našla sila šovinističnih elementov, stranka abstinence bo pa pešala v partikularizmu in se bližala nasprotnemu šovinizmu. Sploh slovanska kulturna ideja je tako čista in tako silna, da je ne sme nobena poštena slovanska stranka prezirati; če a kdo to idejo zlorabi, morajo drugi tembolj delati za njo, ker le s tem se morejo uspešno upirati zlorabi plemenite in velike pozitivne ideje.

Poljaki pa premalo mislijo na to, da morejo to idejo, katero nekateri ruski krogi zlorabijo proti njim, najuspešneje rabiti v svojo obrambo.

Zato mislimo, da bi bilo veliko razumnejše ob vsaki ugodni priliki s vsemi silami podpirati to idejo in se je oklepati ter njeno plemenito pozitivno silo rabiti v svojo obrambo in v korist vsega Slovanstva. Tako priliko imajo ob razstavi, kjer bodo v zvezi s Čehi in drugimi Slovani lahko pokazali svojo slovansko poljsko individualnost in pripomogli, da se okrepi slovanska kulturna ideja. S tem bodo stopili v bližnjo zvezo z duševno in kulturno sorodnimi Slovani in jim najlažje pojasnili svoj narodni položaj.

Poljaki bi v Slovanstvu lahko igrali važno ulogo, ker po geografski legi in po svoji kulturi tvorijo nekako središče Slovanstva. Zato je pa najprej treba, da se tega zavedajo in ob vsaki priliki pokažejo svoje zanimanje za slovansko kulturno idejo. S svojo udeležbo ob vseslovanških manifestacijah bi najlažje vplivali na slovansko kulturno idejo, da bi bila v korist vsemu Slovanstvu in v podporo vsakemu posameznemu slovanškemu narodu. S svojo abstinenco pa razvoja tako naravne in pozitivne ideje ne bodo mogli mnogo zadrževati; dosegli bodo le to, da bode njih stališče v Slovanstvu vedno bolj izgubljalo svojo važnost. Izgovor, da jim ne bo dovoljeno poudarjati svojega stališča pred odborom razstave, se nam ne zdi trden in prepričevalen. Gotovo je, da bode odbor razstave tudi do Poljakov v Rusiji prijazen; avstrijski in pruski Poljaki bodo pa lahko brez strahu nasproti odboru odločno poudarjali svoje stališče, seveda zmerno in trezno.

S svojo udeležbo pri vseslovanški razstavi torej Poljaki lahko dosežejo lepe, ugodne uspehe; izgubili pa tudi v najbolj neugodnem slučaju ne bodo ničesar. S svojo udeležbo bi lahko ugodno vplivali in glasno govorili do ruskega in vsega slovanskega občinstva. Da to za razmerje Rusije do svojih poljskih podanikov ne bo brez vpliva, je naravno; tega vpliva oni Poljaki, ki dobro poznajo ruske razmere, ne taje. A ker se ta vpliv občinstva in javnega mnenja vrši le polagoma, zato ga mnogi nestrpni Poljaki, ki bi radi naglih izprememb, prezirajo in premalo cenijo.

Mi pa iz navedenih vzrokov odločno trdimo, da je za Poljake tudi omenjena udeležba pri takih manifestacijah mnogo koristnejša, kakor trdovratno molčanje in abstinenca. Zato bi se morali Poljaki z vsem sredstvi truditi, da se razstave udeležijo kolikor je sploh mogoče, nikakor pa ne že „a priori“ odklanjati udeležbe. Z udeležbo bodo mnogo bolj imponirali, kakor če vedno poudarjajo svoj narodni ponos in čast in z absintenco ponosno molče.

V začetku prihodnjega leta se bo torej odločilo, če se razstave udeležijo poljski narod ali pa le posamezni Poljaki, oziroma majhen del poljskega naroda. Korak odločitve bo važen, zato naj ga Poljaki dobro premislijo, naj se ne posvetujejo samo s svojim poljskim čuvstvom, ampak s čuvstvom in razumom.

Za svetovno razstavo v Parizu se je tudi avstrijska vlada silno zanimala. Agitacija zanjo je bila silno intenzivna. In vendar: Kakšne zveze ima Avstrija s Francijo? Koliko dobička ima od nje? Lahko rečemo, da je ta dobiček za nas bil minimalen, v nobenem razmerju z žrtvami. Nasproti pa bi bilo tudi za Avstrijo največje gospodarske koristi, ako bi se ustvarile narodnogospodarske zveze z Rusijo, ki bi nam donosale lahko velike gospodarske koristi. To je tudi glavni vzrok, da smo mi za udeležbo na veliki razstavi v St. Petersburgu.

Stališče dr. Koerberja.

Ministerskemu predsedniku Koerberju napovedujejo ogrski oficialni krogi zelo kratko dobo, ker si mislijo, da je tem bolje za Ogrsko, čim preje gre. A tudi avstrijski listi so v tem edini, da dobimo z novim letom v Avstriji novo vlado. Posebno jasno se to razvidi iz uvodnika, ki ga v božični številki objavlja baje na podlagi direktnih informacij ministerskega predsednika praška »Bohemia«. Ta list piše mej drugim: Ministerski predsednik ne preti z demisijo, toda vkljub temu bo šel, če se bo

Avstrija morala ukloniti Madjarom. Za podjarmljenje pod diktaturo Ogrske Koerber ne prevzame nikake odgovornosti ter bo ostal zvest svojemu prvotnemu sklepu, da pritrdi le zboljšani in pravicam Avstrije odgovarjajoči nagodbi. Koerber se ne čuti dolžnega, da sklene nagodbo, škodljivo avstrijskim interesom. Take nagodbe ne bo sklenil, in če se bo Avstrija morala udati pritisku, se bo Koerber temu pritisku umaknil. — Stališče ministerskega predsednika je torej omajano že radi nagodbe, poleg tega pa treba vpoštevati še vedno nerešeno češko pravno vprašanje, ki je strmoglavilo že več ministrstev. Če prestane torej sredno eno krizo, preti mu še druga nevarnost, iz katere se ne reši tako lahko. S pomočjo § 14. si sicer vlada dovoli zadnje dni tega leta šestmesečni budgetni provizorij, a te dobe po splošni sodbi ne bo preživel.

Češko-nemška sprava.

Takoj po novem letu bo vlada razposlala vabila za češko nemško pravno konferenco, ki se prične, kot znano, dne 3. jan. Za podlago jezikovnim razpravam ne bo služil ne nemški elaborat in ne češki odgovor, marveč vladni jezikovni načrt, ki bo značil nekako srednjo pot mej češkimi in nemškimi zahtevami in se oziral tudi na Moravsko. Ravno iz tega razloga pa vlada tudi želi, da se pravne konference na Dunaju udeležijo tudi češki in nemški zastopniki z Moravskega. V parlamentu bo tako dolgo vladalo premirje, dokler se ne doseže edinost mej Čehi in Nemci ali pa razbije vsa pravna akcija, ker nikakor ne gre, da bi obstrukcija otežkočala rešitev najtežavnih narodnostnih in socialno političnih vprašanj.

Papežev odgovor na božično čestitko.

Povodom božičnih praznikov je sprejel sv. oče, kakor običajno vsako leto, kardinalski kolegij, ki mu je po svojem starosti kardinalu Oreglia izrazil svoje čestitke. V svojem odgovoru je naglašal papež, da je njegov jubilej po vsem katoliškem svetu našel pojavov ljubezni, da pa te vesele pojave kalé socialni dogodki, ki so njegovo srce napolnili z žalostjo. Papež obžaljuje predlogo v italijanskem parlamentu o ločitvi zakona, ki pomenja prevrat krščanskega življenja ter vzpostavljene držav na podlagi poganškega naturalizma. Papež je opozarjal na važnost krščanske demokratične akcije, kateri je podelil svojo sankcijo. To gibanje je v najstrožjem nasprotju s socialno-demokratičnim gibanjem, katero poslednje prvo utesnuje in je že s tem svetu v veliko kvar.

Agresivni Mažari.

Hrvatski sabor je leta 1862 učinil veliko napako, ko je Mažarom odstopil veliko Medmurje, samo da se pomiri z njimi. Hrvatski rodoljubi gotovo niso natančno prevdarili, kakšne posledice more imeti tak korak. Ko bi bili prepričani, da izgubi vsakdo, ki dobrovoljno odstopi le ped svoje zemlje sosedu, vse svoje posestvo, gotovo ne bi bili tega storili. In tako se godi zdaj Hrvatoma. Za Medmurjem so začeli Mažari posegati za hrvatskimi zemljami ob Jadranskem morju ter so v resnici že vzeli Reko z okolico. Zdaj sanjajo že celo o Slavoniji. Vendar pa jim je za zdaj šlo pred vsem za to, da se polaste hrvatskega Primorja. Kot fakični gospodarji Reke hočejo razširiti svoje gospodarstvo po celem Primorju ter ga zato že imenujejo navadno ogrsko, a ne hrvatsko Primorje.

V resnici vladajo Mažari do zdaj samo na Reki, v ostalem Primorju so še hrvatske oblasti na svojem mestu. Mažar bi jih seveda rad iztisnil, ali to se ne da izvesti tako lahko in tako hitro. Reka pa je postala Mažarom že pretesna, posebno prostor ob morju, kjer so skladišča. Tukaj skušajo dobiti več prostora ob delti Rečine ter se vedno dalje pomičejo proti Sušaku. V najnovejšem času so kar po sili vzeli večji del delte Rečine ter so to zemljo celo vknjižili kot mažarsko posestvo. Proti temu nasilnemu nastopu ob mažarskih oblastij pa se je odločno uprlo občinsko poglavarstvo na sosednem Sušaku ter je vsled sklepa zadnje občinske seje objavilo radi tega nasilstva mažarskih oblastij po svojem zastopniku Erazmu Barđiću tožbo radi motenja tuje posesti. Ta boj bode vrlo

zanimiv. Občina Sušak je v svojem pravu ter ne more izgubiti pravde, če ostane hrvatska deželna vlada na stališču postave in pravice. A to hrvatski narod od nje zahteva ter ne sme dopustiti, da se še kedaj najmanjši kos hrvatske zemlje komu odstopi. Hrvatski sabor pa je pozvan v prvem redu, da čuva celokupnost hrvatske kraljevine.

Narodnostni razpor v Španiji.

V najnovejšem času je tudi na Španskem jezikovno vprašanje na dnevnem redu. Povod temu je bila, kot znano, odredba bivšega naučnega ministra, naj se v Cataloniji poučuje verouk v kastilijanskem, t. j. španskem jeziku. Prebivalstvo se je seveda takoj uprlo tej odredbi ter v pritožbi mej drugim naglašalo, da večji del prebivalstva španskega jezika niti ne razume v Cataloniji, in da bi se v smislu odredbe v drugih pokrajinah istotako morali umakniti španščini sedaj navadni krajevni jeziki. Ta korak ni bil zaman. Kralj je obljubil pomoč in novi naučni minister je razveljavil prvotno naredbo. — To smo omenili še posebe samo radi tega, ker časopisje v Nemčiji odločno hvali korak Silvelove vlade, mej tem, ko doma na vsi črti odobruje nasilni nastop proti Poljakom ter posebno proti šolski mladini na Poznanjskem. Če se Vam zdi umestna prepoved španščine, odpravite i vi še mnogo večjo krivico.

Iz brzobjavk.

Šestmesečni budgetni provizorij uveljavi prihodnje dni Koerberjeva vlada s pomočjo § 14. — Vstaja v Venezueli. Doba premirja med vlado in vstaši je včeraj potekla. Vlada je prejela obvestilo, da se bližajo Caracasu tri vstaške armade, broječe 6200 mož. Položaj je silno kritičen, ker se bo moral Castro boriti z zunajnimi in notranjimi sovražniki, a nima predvsem nikakega denarja. Častro bo skušal v La Victoriji pregovoriti pod Rolandom stoječo armado. — Napad na Nicaragu. Iz Paname javljajo ameriški listi, da pričakujejo ondi vsak hip sovražnega napada ter v to svrbo zbirajo svoje čete na na nabrežja tihega in atlantskega oceana. — Italijanskega poslanika v Caracasu so odpoklicali, ker se je bolj oziral na želje predsednika Castro, kot na ital. koristi. — Olomuška trgovska zbornica ima 29 t. m. bržkone prav viharno sejo. Nad dnevnem redu je med drugim revizija in prememba poslovnika. — Pruski deželni zbor. Obe zbornici pruskega deželnega zbora sta sklicani na 13. januarija. — Naslednikom fml. Pitreicha je imenovan kot namestnik načelnika gen. štaba generalni major Portiorek. — Nagodbena pogajanja se nadaljujejo v ponedeljek na Dunaju. Ministra Szell in Lukacs dospeta jutri zvečer na Dunaj. — Tretji nižjeavstrijski katoliški shod se vrši 10. in 11. maja. — Priklopljenje Florisdorfa Dunaju. Zadevna pogajanja mej zastopniki vlade ter dotičnih občin se prične v prvih dneh januarija. — Obstrukcija v gališkem deželnem zboru. Iz Lvova se poroča, da nameravajo rusinski poslanci z obstrukcijo onemogočiti proračunski provizorij. Dež. zbor bo imel v ponedeljek dve seji, potem pa še nekaj sej do 6. jan.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarijem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEČ“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. | Četrto leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrto leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Tedenski koledar.

Nedelja, 28. decembra: po Božiču; Nedolžni otroci; evang.: Simon in Ana v tempeljnu. Luk. 2. — Ponedeljek, 2. decembra: Tomaž Kant. David. — Torek, 30. decembra: Nicerfor m. — Sreda, 31. decembra: Silvester papež. — Četrtek, 1. januarja: Novo leto. Obrezov. Gospod. — Petek, 2. januarja: Osmina sv. Stefana. — Sobota, 3. januarja: Osmina Jan. Krstn. — Solnce izide 1. januarja ob 7. uri 48 minut, zaide pa ob 4. uri 20 m. — Lunin spremen: Mlaj 29. decembra ob 10. uri 23 minut zvečer. — Dan raste v januarju za 58 minut. — Musica sacra v nedeljo 28. dec.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: »Panis angelicus«, zložil Frederik Koenen, graduale »Anima nostra« zložil Anton Foerster, po ofertoriji »Adeste fideles«. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: F. durmaš zložil F. Uhl, graduale »Anima nostra« zložil Anton Foerster, ofertorij koralno, potem »Deus firmitas« zložil dr. Fr. Witt.

Dnevne novice.

V Ljubljani 27. decembra.

Božični nagovor sv. Očeta na kardinalu, ki so se mu prišli, kakor vsako leto, pokloniti, izraža jasno in izredno določnostjo, kako si želi sveti Oče javno delovanje katoličanov. Kardinal Oreglia je bil v svojem nagovoru omenil brezbožnih sil, katere se poslužujejo brezvestnega demagogstva, da bi pregnale krščansko resnico iz javnega življenja. Na to pa je razvijal sveti Oče vodilne misli krščanske demokracije. Poganski Rim in stare Atene niso poznale prave demokracije. Zasijala je sveto, ko je cerkev proglasila božji nauk: Vsi ste bratje, in vaš oče je v nebesih. Za laike in duhovnike ni danes bolj primerne in koristne delovanja, kakor da požrtvovalno pomagajo množicam ljudstva v njega dušnih in gmotnih potrebah. Naj se nihče ne straši imena »demokracija«, kajti stvar sama v tem pomenu, kakor jo umeva cerkev, je dobra! Po njej se naj prenove države, da zavlada v njih nova krščanska civilizacija!

Knezoškof dr. Napotnik se je pri zadnjih škofovskih konferencah na Dunaju prehladil in mora ostati v postelji.

Promocija. Doktorjem prava je bil promoviran na dunajski univerzi dne 22. t. m. gospod Jakob Jan, c. kr. avskultant v Novem mestu. Čestitamo!

Nagloma umrl je v Brežicah umirovljeni sodnijski kancelist Andrej Divjak. Zadel ga je kap.

Slovensko nemška zveza na Štajarskem. G. dr. Mayer, advokat v Šoštanj, je bil slovenski kandidat v mestni skupini, je bil razžaljen, da je »Slovenec« prinesel iz »Slovenskega Gospodarja« dopis iz Šmartina ob Paki, ter je »Slovenec« pošiljal v raznih oblikah »pojasnila«, da jih objavimo. Mi smo čakali, kdaj bo »Slovenski Gospodar«, o katerem smo bili prepričani, da je bil tudi osrečen s sličnimi »pojasnili«, stvari pojasnil. Danes pa smo čitali v »Slovenskem Gospodarju« pojasnilo, ki dr. Majerja tako-le razkrinkuje: »Na Martinovo nedeljo je slovensko nemška liberalna zveza zbornala neki shod, katerega so se udeležili Nemci, renegati in nekaj — to je istina — tudi narodnih kmetov, ki pa čudne zveze niso takoj spoznali. Kdo je govoril na shodu? Dr. Mayer. Kdo je prišel v kljub slabemu vremenu dne 17. novembra iz Šoštanja na Pako na volišče, čeravno ni imel volilne pravice? Dr. Mayer. Kdo se je prav pridno gibal ob času volitev med našimi nasprotniki? Dr. Mayer. Kdo se je vozil v kočiji, katero je nemški baron dal na razpolago, da so dovažali one moše, kateri bi se sicer zdržali volitve? Dr. Mayer. Kdo je šel skoraj zadnji z volišča? Zopet dr. Mayer. To so torej gola dejstva. Resnica ostane pribita in se ne da ovreči z nobeno izjavo. Tudi Pirtošekovo obžalovanje v zadnji »Domovini« ne spremeni ničesar na stvari. Žalostno resnico more ublažiti dr. Mayer sam, ako javno obžaluje svoje neprevidno ravnanje. Potem bo vse pozabljeno. Inače pa bodo še dedeci svojim vnukom pripovedovali: Kako je nemški baron v pregel svoj jarem slovenskega advokata in ž njim oral — slovensko ledino.« — G. dr. Mayer se

daj menda ne bo več želel pojasniti, stvar je dovolj pojasnjena. Šoštanski advokat torej niti ni volilec v Šmartnu, nima tamkaj nobenih »lokalnih« interesov, a v kljub temu se je vtikal v ondote razmere. Sedaj pa bi mu naj mi naenkrat verjeli, da je bil cel boj pri občinskih volitvah le »lokalnega« pomena!

Prezgodnje veselje. Liberalci širijo po svojih časopisih vesti, da so pri občinskih volitvah v Šempasu zmagali in da je občinski svet postal sedaj »narodno-napredna«. To veselje pa je prezgodnje. Te volitve so povzročile osebne premembe v starešinstvu, prišlo je tudi par naprednjakov vanj, a večina starešinstva ni in ne bo narodno-napredna. O zmagi narodno-napredne stranke še govorimo. — V Kedu je nedavno zmagala narodno-napredna stranka. Sedaj so se vršile nove volitve in liberalci so poraženi. Liberalci javkajo, da so jih mnogi, ki so prej volili z njimi, zapustili.

Osebnosti. Ministerialni koncipist v naučnem ministerstvu gosp. dr. Ivan Zolger je imenovan ministerialnim podtajnikom v ministerstvu predsedstva. — Sekundarni zdravnik v tuk. bolnici g. dr. Fr. Raznožnik je imenovan za okrožnega zdravnika v Petrinji pri Kočevju. — Finančni svetnik g. Jurij Konšchegg je postal predstojnik tuk. davčne administracije. — Kuratom v tuk. dež. prisilni delavnici je imenovan vojaški kaplan č. g. F. Peterlin.

Predavanje V St. Vidu pri Ljubljani bo jutri v rokodelskem domu predavanje o rokodelskem stanu v srednjem veku.

Potovalni učitelji na Primorskem. Gospod Ivan Sancin, potovalni učitelj za kmetijstvo v Dubrovniku v Dalmaciji, je imenovan potovalnim učiteljem za kmetijstvo v Buzet in sicer za slovensko in hrvaško ljudstvo političnih okrajev Koper, Volosko in Poreč. — Potovalni učitelj za kmetijstvo kvarnerskih otokov velezaslužni gospod Fr. Trampuž pride za potovalnega učitelja v Pazin. — Potovalni učitelj pri c. kr. namestništvu g. Jakob Perhauz je premeščen v Laško Gradišče in njegov delokrog se razteza preko italijanskega dela gradiščanskega okraja. Kmetovalce tržaške okoličnice in slovenskega dela na Goriškem, izveniški politični okraj toliminski in čepovansko planoto, hode poučeval g. Anton Štrekelj, ki se preseli z novim letom v Gorico.

Goriški deželni zbor je imel 23. t. m. svojo sejo. Proračun za l. 1903. se je izročil finančnemu odseku in zahteva 1.100.351 K. Toliko ni zahteval še nikoli. Za leto 1900. pa je bilo potrebnih 674.875 K. Na tem izgledu vidimo, kako rapidno rastejo izdatki v gospodarstvih pokrajin. Zanimiv je bil nastop slovenskih liberalcev dr. Tume in Strekelja, ki sta glasovala proti vsakemu predlogu in naj je bil še tako v korist ljudstva, samo, da bi zadela zavode, ki niso v njihovih rokah. Tako sta ta dva poslanc v zvezi z nekaterimi liberalnimi Lahi glasovala proti podpori »Alojzevišču«, proti nedeljskemu salezijanskemu vzgojevališču, proti podpori družbi sv. Vincencija. Tu so poslanci Pajer, Venuti in Faidutti glasovali s slovenskimi poslanci in predlogi so obveljali. Prošnja Katoliško političnega društva v Bovcu za podporo Antonu Sulerju, katerega je nameravalo poslati v mlekarški tečaj, se je odklonila. Določilo prispevka kmetijskemu društvu v Cerknem za zgradbo društvene mlekarne se je poverilo peticijskemu odseku. Deželni prispevek za zgradbo bohinjske železnice v 500 splošnih delnicah vipavske železnice v nominalni vrednosti 100.000 K se je odklonil.

»Dom in Svetovim« naročnikom. Upravištvu »Dom in Sveta« nam javlja, da dobi vsak novi naročnik kot novoletno darilo lepo knjižico: dr. Lampetovo »Cvetje s polja modroslovskega«.

Mažarska kazina v Zagrebu. Te dni se je osnovalo v Zagrebu popolnoma mažarsko društvo pod zgornjim imenom. Tudi to je znak časa. Poznato je, da je bila v Zagrebu mažarska kazina osnovana proti ilirski čitalnici in da je leta 1845. ravno iz mažarske kazine zadonel prvi strel proti

Ilircem, katerih je palo potem precejšnje število od vojaških krogelj. To je bil začetek osodepolne borbe, ki je dokipela do vrhnca leta 1848. Kaj je treba mažarske kazine v Zagrebu, ker že tako obstoji mažaronska, katerej je pokrovitelj sam ban. Vidi se, da Mažarom tudi sami mažaroni niso še zreli Mažari, kakršne si oni želé, premda je mažaronska kazina bolj mažarska nego hrvaška, vsaj ideja mažarska tukaj nadvladuje. Toda Mažarom tudi še to ni dovolj, oni hočejo izključivo mažarsko društvo, kjer se ne bode kramljalo v hrvaškem jeziku, nego samo v mažarskem, kjer ne bode mesta nobenemu hrvaškemu časopisu nego samo mažarskim in nemškim, da se tako ohrani čisto mažarski(?) značaj društva. Čudno se nam zdi, le to, kako je mogel sprejeti predsedništvo tega društva ravnatelj pošte, saj je on vendar zajedniški činovnik ter dolžan nasproti Hrvatskeji biti pravičen v narodnostnem pogledu; on se gotovo ne sme postaviti na ekskluzivno mažarsko stališče, dokler služi na Hrvatskem, ker je tukaj dolžan spoštovati tudi državni temeljni zakon, po katerem je njemu in njemu podložnim činovnikom uradni jezik edino hrvaški. Kako more tedaj on kot zajedniški činovnik zastopati ekskluzivno mažarsko društvo s poznanim ciljem? To je predrzen nastop zajedniških činovnikov, in mislimo, da je hrvaška opozicija dolžna, da o tej stvari spregovori v prihodnjem saborskem zasedanju resnobno besedo.

25letnica Čitalnice v Šiški se bo prihodnje leto slovesno praznovala, kakor je sklenil večerajšnji društveni občni zbor. Ves ta čas opravlja posle knjižničarja g. Skarjevec.

Nov nemški odvetnik v Mariboru. Nemci dobijo v Mariboru novega odvetnika dr. Orosela, ki je doslej imel pisarno skupaj z dr. Feldbacherjem.

Celjani pri dr. Luegerju v šoli. V zadnji seji celjskega občinskega zastopa je poročal župan Rakusch, da si je z nekaterimi občinskimi odborniki pred nekaj dnevi ogledal šolo v Simmeringu na Dunaju, kjer je vpeljana kurjava s plinom, da ondi pridobljene izkušnje uporabi pri novi šolski zgradbi v Celju. Kdo bi si mislil, da bodo celjski hajloveci hodili k »črnemu« dr. Luegerju v šolo!

Požar. Dne 23. t. m. opoldne je prišlo goreti na Čkavi župnije Trebelno. Pogorelo je vsem trem posestnikom: Antonu Keše št. 12, Jožefu Peterle št. 13 in Janezu Grabnar št. 14. Vzrok so zopet otroci. Pomilovanja vredni so posestniki, ker jih je zadela sredi ostre zime nesreča, a zavarovan je bil samo eden za majhno svoto. Dva sta pa poleg tega še zadolžena že glavo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v ponedeljek dne 29. decembra 1902 ob 3. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo z sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Prošnja občine Polšnik za dovolitev treh novih živinskih sejmov v Brezovem. 5. Prošnja občine Dolasko za dovolitev dveh letnih sejmov. 6. Prošnja občine Smihel Stopiče za razširjenje sejmskih pravic za prasijske sejme v Kandiji. 7. Prošnja občine Cerklje za pomnožitev letnih sejmov. 8. Prošnja mestne občine Radovljica za dovolitev 12 novih letnih sejmov. 9. Prošnja za podporo obrtni nadaljevalni šoli, ki se ima ustanoviti v Cerknici. 10. Zbornični proračun za l. 1903. 11. Prošnja trgovskega društva »Merkur« za podporo. 12. Prošnja ljubljanske brivske zdruge za podporo. 13. Revizija imenika strokovnjakov za ogled tkalnih strojev, došlih iz inozemstva. 14. Prošnja za izpregled sposobnega dokaza za nastop čevljarskega obrta. 15. Poročilo o načrtu zakona o uravnavi prometa z gnojili, krmo in semeni. 16. Poročilo o vprašanju, če je dopustiti, da smejo prejemniki vzeti vzorce iz železničnih pošiljav pred prevzetjem blaga. 17. Tajna seja.

Ne nosite žareče oglje v spalnice. V pekarni mojstra g. Fürthnerja v Ptui bi se kmalu dogodila nesreča. Pomočniki in učenci se brez vednosti mojstra nesli iz peči še žareče oglje v svojo spalnico. Ko so se spravljali spat, odstranili so posodo za premog iz spalnice in šli k počitku. Razvijajoči

plini bi gotovo zadušili vse, ako se ne bi jeden prebudil in odprl duri in okna. Ko je vse svoje tovariše zbudil, so bežali na prosto, kjer so vsi zmučeni popadali na tla. Sveži zrak jih je pa kmalu spravil k zavesti.

Drž poslanec vit. Vuković je letos opetovano govoril v avstrijski delegaciji o svetojeronimskem vprašanju, trodržavni zvezi, vinski klavzuli, homatijah na Balkanu, naši armadi na suhem in na morju. Govornik, ki je mnogo let služboval v Bosni, dobro pozna razmere na Balkanu, in je s svojimi govori vzbujal mnogo pozornosti. Vse te govore in interpelacije je sedaj v hrvaškem prevodu izdalo uredništvo »Jedinstva« v Spljetu.

Slovenski trgovski pomočniki naskočili ptujsko nemškutarstvo. Pri volitvi v odbor trgovskih pomočnikov so letos slovenski pomočniki krepko stopili na noge. Letos so še zmagali nemški in nemškutarski pomočniki, toda slovenski pomočniki ne bodo mirovali, dokler ne zmagajo.

Luteranci v ptujski mestni dvorani. Včeraj so imeli luteranci svoje cerkveno opravilo v ptujski mestni dvorani. Župan Ornič, ki se radi delate katoliškega, ali ste včeraj spali, da niste pokazali svojega katoličanstva?

Cerkvena pevka (sopran) se sprejme proti remuneraciji. Več se zve v I. nadstopji št. 12 »pred škofijo«.

Poneverjenje v Trzinu. Zaprtga liberalnega urarja Ažmana iz Trziča, katerega dolže, da je fingiral ulom v svojo prodajalnico in da je hotel s tem oškodovati zavarovalno družbo »Phoenix« za 3400 kron, dolže tudi, da je slovenskemu bralnemu društvu v Trzinu poneveril 315 kron.

Tatvina v župnišču. Dne 4. decembra bilo je ukraden v župnišču na Ovisah nekaj denarja in zlata remontoir anker-ura, kupljena pri g. Frideriku Hoffmann v Ljubljani. Tatvine sumljiva je najbližnja sosedna hiša iz Ovis št. 12; Mico Javor so že zaprli. Vrše se preiskave.

»Südmarka« je dala zopet podporo raznim nemškim šolam na Sp. Štajarskem: v Poberšu, Št. Ilju, Konjicah in Brežicah. Slovenci, na pomoč družbi sv. Cirila in Metoda!

Samomor grofa. Na Reki se je ustrelil grof Stefan Bethelen.

Stenski koledar za l. 1903 v lični obliki je izdal ravnokar tiskar R. Šeber v Postojni. Izvod stane 40 v., po pošti 10 v. več. S tem bo ustrezno mej drugimi tudi onemu g. dopisniku, ki je v sredo tožil nad pomanjkanjem slovenskih stenskih koledarjev.

Nesreča na železnici. Na sv. večer je povozil vlak mej Sežano in Divačo pri Povirju nekega čevljarija, katerega je tako raztrgal, da ga ni bilo spoznati.

Nestrpnost štajarskih poštarjev. Prijatelj našega lista nam je poslal ovitek časopisa, poslanega mu iz Ljubljane, na katerem je pošta »Gornji grad« prečrtana in zapisano »Oberburg«. Ali v Gornjem gradu res ni več nobenega Slovenca?

Avtomobil vlekel vagon. Zadnji smo poročali, da se na Francoskem resno bavijo s tem, da avtomil postavijo v železniško službo. Nekaj sličnega pa so te dni doživeli tudi Mariborčanje. Videli s avtomobil, ki je vlekel vagon z 10.000 kg. Avtomobil je skušnjo dobro prestal.

Odhodnica priljubljenega zdravnika. Okrajni zdravnik v Št. Petru pod Gorami, dr. Mirko Crkvenac, rodom iz Slavonije, namerava se vrniti v domovino, se nastaniti v Valpovu.

Nesreča v mlinu. Posestnika Andreja Kralj v Sibeniku na Štajarskem je pograbil kolo v mlinu in ga blizu petdesetkrat zagnalo okrog. Težko ranjenega so peljali v celjsko bolnišnico, kjer mu bodo morali več udov odrezati.

Sejmi po Slovenskem od 29. decembra do 3. jan. Na Kranjskem: 27. v Radečah in na Vrhniki; 29. v Dolu in Mirni peči; 31. v Kočevju in Zagorju; Savi; 2. jan. v Čenčolju, Ribnici in Radovljici; 3. v Dol. Logatu. — Na slovenskem Štajarskem: 2. v Št. Jurju ob južni žel. — Na Primorskem: 2. Hrbeljah, Gorici in Glemonti.

Dunajske loterije umetno obrit-
nijskega društva. Zrebanje bo ne-
preklicno dné 15. januarja
1908.

Ljubljanske novice.

Stefanov večer „Slovenske krščansko-socialne zveze“ je bil večer jako živahen. Mnogoštevilno občinstvo, ki je napolnilo dvorano, galerijo in sosedne sobe, je bilo prav zadovoljno z bogatimi, zanimivimi vpredom, ki je obsegal nad 20 točk. Čani dramatičnega odseka so v komičnih prizorih prav dobro zabavali občinstvo, posebno pa so se odlikovali člani tamburaškega kluba „Triglav“. Vse priznanje gg. tamburašem na preciznem izvajanju težkih skladb! Pevski zbor je zapel par pesmi, g. Polasek pa se je zopet priljubil občinstvu z izredno lepim predavanjem dveh solo spevov. Pod »Božičnim drevescem« je odbor prekrbel mnogo koristnih stvari. Želimo, da nam »Zveza« še večkrat priredi tak družbinski večer. Kakor čujemo, dramatični odsek pripravlja novi burki „Strah z dolgo roko“ in „Na begu za morilcem“.

Katoliško društvo za delavke ima jutri ob 6. uri zvečer v „Katoliškem domu“ svojo veselico s predstavo igrokaza »Sv. Nežav«.

V bolnico so pripeljali 7 let starega posestnika sina Ivana Hribarja iz Grahovega pod Črknico. Na ledu je padel in si zlomil desno nogo.

V Begunje Danes zjutraj so vozniki odpeljali 13 žensk v kaznilnico v Begunje.

Ogenj v hotelu „pri Maliču“. Dne 24. t. m. ob 1/8. uri zvečer je nastal v dimniku v hotelu „pri Maliču“ ogenj, katerega pa so takoj pogasili. Na lice mesta je prišla tudi požarna bramba.

Trgovsko društvo „Merkur“. II. redni občni zbor „Slovenskega trgovskega društva Merkur“, ima v nedeljo dne 4. jan. 1908 ob 2 uri popoldne v društvenih prostorih v „Narodnem domu“. Dnevni red: 1. poročilo tajnika; 2. poročilo blagajnika; 3. poročilo preglednikov računov; 4. prememba pravil (ustanovitve podružnic); 5. volitev odbora; 6. eventuelni predlogi in vprašanja. K obilni udeležbi vabi odbor.

Nov odvetnik v Ljubljani. Dne 1 febr. tvori v Ljubljani svojo odvetniško pisarno dr. Božidar Vodušek, ki je naravnal te dni odvetniški izpit.

Nesreče. Čevljarški mojster Anton Praprotnik na Karolinski zemlji št. 6 je v noči 24. na 25. t. m. v Babičevi kleti na Dolenjski cesti št. 1 padel po stopnicah in si zlomil desno nogo. Pripeljali so ga na stanovanje. — Slikar Albert Robida je 24. t. m. zvečer v Ulicah na Grad spodrsnil padel ter se nad desnim ocesom pobil.

Pri igri »Marjanc«. Včeraj popoldne se v Anžekovi gostilni na Poljanski cesti pri igri »Marjanc« sprla pekovski mojster P. in mesarski pomočnik L. B. tako, da pekovski mojster vdaril pomočnika po su, da mu je tekla kri. Spravila sta se pa ob seboj in za spravo je plačal pekovski mojster kranjsko klobaso, pol litra vina in 10 krono.

V Ameriki je umrl posestnik F. Mostar Ilovice št. 16.

Obesil se je pri „Ruskem carju“ neki spec.

Okradeni urar. Urarju Anton Murovcu Boh. Bistrice je 24. t. m. ponoči v revarciji na kolodvoru ukradla neka ženska vitel, v katerem je imel 30 žepnih ur. Nska se mu je bila pridružila in ko je on ven vprašal, kedaj se odpelje vlak Gorenjsko, mu je ukradla zavitek in je skozi bufet na peron in se je za vozovičila do odhoda osebnega vlaka proti Trstu. o je vlak odšel, so brzojavili za njo in v brzini so jo prijeli in jej tudi odvzeli uradne ure.

Izgubljene in najdene stvari. V mestu bil zgubljen rujav muf. — Na Kongresnem trgu je zgubila neka delavka srebrno nasko uro. — V Vegovih ulicah je bila najdena denarnica z manjšo svoto denarja.

Tatvina v frančiškanski cerkvi. V frančiškanski cerkvi je bilo 25. t. m. popoldne glavčevi vdovi Neži Urenik, stanujoči na lincah št. 70, vkradenih iz žepa 5 K 80 h.

Na spite v gostilnah. Ključarskemu pomočniku Avg. Vidmarju, stanujočemu na rnovskem pristanu št. 4, je v četrtek ponoči, ko je v Mihaličevi gostilni za mizo zaspal, nekdo ukradel iz žepa 2 K. Tatvine je umljiva neka ženska, ki je pri njem sešla.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske. Od 14. do 20. dec. bilo je 19 norojenih, 1 mrtvorjen, 28 jih je umrlo, od njimi 2 za jetiko, 5 za vnetjem sopilnega organov, 21 za različnimi boleznimi; od njimi je 8 tujcev, 13 iz zavodov. Za fekalnojoznimi boleznimi so obeleli, in sicer: za ošpicami, 2 za škaričico, 1 za vrtico, za ušnom, 2 za trahom.

Odbor „Slovenskega trgovskega društva Merkur“ vabi g. društvene člane, da se obilem številu udeležijo sestanka, ki bo v

neuegu ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih. Na dnevnem redu so važni razgovori glede na društveni redni občni zbor. Po sestanku je pevska vaja, na kar g. društvene pevce še posebej opozarjamo.

Hrabri vojaki. V četrtek ponoči je po Rimski cesti neki korporal topničarskega polka hodil z golo sabljo okoli. Valed tega ga je ustavil žandarmerijski stražmešter Ivan Skodler, a ta se mu je uprl in mu nastavil sabljo. Se le, ko je stražmešter dobil pomoč, ga je mogel aretovati. — Vojaška patrulja 20 mož je šla včeraj zvečer na Vič ali Glince, kjer so se brambovci, sanitetni vojaki in topničarji sprli in stekli med seboj in s civilisti. Bilo je več vojakov aretovanih, jeden vojak je ranjen.

Društvena godba koncertuje danes dne 27. t. m. zvečer ob 9. uri v „Narodni kavarini“. Vstopnina prosta.

Tatvine. Zupančičevemu hlapcu Feliku Kozarju na Radeckega cesti št. 9, so bili iz hleva ukradeni čevlji. Tatvino je izvršil sohlapec A. Janša, kateri je čevlje prodal pri nekem starinarju. — Mariji Remic, prodajalki posode na Poljanski cesti št. 31 in služkinji Mariji Rome ravnotam, je bil vkraden denar in sicer je prvi zmanjkalo 8 K, katere je imela v postelji, drugi pa je bil iz kovčega vzet zlat za 20 K. Tatvine sumljiva je neka ženska, ki je tam prenočevala. — Hlapcu Ivanu Kregarju je bila iz hleva na Dunajski cesti ukradena nikelnasta ura z verižico. — Mariji Barton, služkinji pri baronu Codelli, je bila 24. t. m. na Cesarja Jožefa trgu pred Mahrovo hišo z vozička ukradena velika posoda za mleko in velika zimska ruta.

Božičnica ognjegasnega društva se je včeraj, kakor po navadi vsako leto, v „Mestnem domu“ vršila ob veliki udeležbi.

Nesreče na električni železnici. Na križpotu Karlovske in Gruberjeve ceste je danes zjutraj zadel električni voz v tovorni voz posestnika Jakoba Jesiha v Hradeckega vasi št. 19, kateri je hotel s svojim vozom zaviti pred električnim vozom s Karlovske ceste na Gruberjevo cesto. Voznik električnega voza, Val. Mozetič, je voz kakor hitro mogoče ustavil, a vendar je zadel v konja in ga potisnil na stran. Lahko bi se bila pripetila velika nesreča. — Kabarjev hlapec iz Vevč, L. Zemlak, je danes zjutraj pil v Šarabonovi prodajalnici žganje in mej tem pustil vpreženega konja samega na cesti. Konj se je splašil električnega voza in skočil na železnični tir pred motorni voz, pri čemer je podrl mimoidočega mizarskega pomočnika Jožefa Mervarja iz Sela št. 17, kateri se je pri padcu poškodoval. Električni voz in Zemljev voz sta poškodovana. — Dne 24. t. m. popoldne je na Dolenjski cesti posestnik Jožef Šen iz Vel. Lipljen s svojim vozom hotel prehiteti električni voz, a ta ga je zadel in prevrnil in je Šen padel iz voza in se na levi rami udaril. Voznik električnega voza, Anton Jontes, je voz takoj ustavil. Šenov voz se je polomil.

Serenado so napravili včeraj zvečer uslužbeni na dolenskem kolodvoru postaje načelniku za njegov god. Na z balončki okrašenem vozov so se pripeljali pred kolodvor, kjer so peli in jeden uslužbenec je postajenačelniku čestital. Tudi rakete so švigale v zrak in kolodvor se je zasvetil v bengalični luči. Pri kolodvoru se je nabralo vse polno občinstva.

Šentjakobsko-trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda vabi p. t. občinstvo, da se odkupi novoletnih voščil v korist družbe sv. Cirila in Metoda, katere je posebno letos potrebna podpore, ker je v hudih stiskah. Zneski za odkupnino blagovolijo se oddati ali v prodajalni g. J. Lozarja ali pa pri gospej predsednici Ivani Supančičevi.

Strela na ljudi. Na Ježici je včeraj zvečer okoli 6 ure nekdo streljal na delavca Janeza Markoviča, stanujočega na Marija Terzije cesti št. 1, kateri je šel s svojo ženo iz Črnuč domov. Šel je po državni cesti. V bližini gostilne »pri Florijančku« je počil strel in je krogla frčala mimo glave Markovičeve žene. Markovič je začel vpiti, na kar so prileteli ljudje iz gostilne in vse okoli preiskali, a strelca niso našli. Markovič meni, da je bil strel komu drugemu namenjen.

Na južnem kolodvoru je skladiščnemu delavcu L. Pubu, stanujočemu na Karlovske cesti št. 6, padel težak zaboj na desno nogo in mu jo precej poškodoval.

Kotiček za liberalce.

Zlobni Azrael. Dr. Tavčar se strahovito jezi nad »klerikalci«, posebno nad »mladimi popi«, kateri baje trosijo grde laži, češ, da »živi s svojo soprogo v dijem zakonu, kakor oigan s svojo ciganko« itd. No, mi še nismo slišali nobenega »mladega popa« tega govoriti, ker imajo »mladi popi« toliko nujnejšega dela, da se za dragoceno malenkost dr. Tavčarjevo ne zmenijo toliko, kakor si on domišlja. A opozoriti moramo dr. Tavčarja na dva, ki mu kradata čast in ki zaslužita brez dvojbe, da ju tira dr. Tavčar pred sodišče, ker take govorice izhajajo brez dvojbe od njiju. To sta namreč angel

Azrael in dr. Nevesekdo, gotovo po političnem mišljenju zagrizena »klerikalca«. Dr. Nevesekdo namreč pripoveduje v povesti »Horo«, da je angel Azrael zbudil zunaj na pokopališču samujočega dr. Tavčarja ter ga peljal mimo nebes. Tam ga je Azrael vodil tudi mimo prostora, kjer uživajo plačilo za konski, ki so si ostali zvesti. In čujte, kaj pravi mož, ki ga vodi Azrael: Tukaj se poveličuje zakonska zvestoba! Sveti Odrašenik! Ti prostori niso sezali iz večnosti v večnost! Neresnice ne morem govoriti! Prenapolnjeni niso bili ti nebeški prostori; v neskončni ljubezni so se družili duhovi po njih, ali gneče ni opazilo strmeče moje oko! Adam in Eva sta hodila krasna, kakor v prvotni dobi, ob obalah mogočnega Efrata in se objemala v čisti ljubezni. Zadaj je ugledalo srečno oko tudi njo, ki mi je bila družica v življenju in mi porodila obilo cvetočih otrok! Toda angel Gospodov ni dopuščal, da bi stopil pred njo; odnesel me je s krajev, kjer se je zbralo le oskromno število onih, ki so bili poklicani tja«. — Tako dr. Nevesekdo. Mi opozarjamo dr. Tavčarja, da naj protestira proti taki pisavi. Vsekako je zagrizeni klerikalec Azrael prvi krivec; tiskovni delikt je brez dvojbe zagrešil dr. Nevesekdo. Dr. Tavčar naj tudi premisli, če se ni morda dr. Nevesekdo v povesti »4000« tudi nedostojno norčeval iz svetih reči.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Radi napada na Martina Loža v Podgorici so bili obsojeni Jaka in Cene Majdic, ter Franc Samec, na 4 mesece ječe, Janez Ceditnik pa na 4 mesece ječe. — Jaka Turšič delavec gostuje z očetom v Francetovi Petrovičevi hiši v Borovnici. Tu se je unel med Turšičem in gospodarjem prepir, katerega konec je bil ta, da je obdolženec zgrabil za stol, ter začel udrihati z njim Petrovičiča po glavi in po životu, potem ga je začel še s palico tako nabijati, da jo je zlomil in naposled dregnil še z nožem v glavo. Zavarja se s popolno pijanostjo; obsojen je bil na 10 mesecev težke ječe.

Mistič, da se te kaj bojim? Tako je rekel Anton Potokar, čevljarški pomočnik, Črnotovemu hlapcu Matiji Svetku, ko sta šla oba nekoliko pijana iz Cerinove krčme v Stepanovivasi; kaj se me boš bal, saj ti nič nečem, miruj in pojdi domu, mu ta odgovori. Na Črnotovem dvorišču ga je pa Potokar s kolom po glavi udrihnul, in ko je Svetek skočil po gnojne vile, ga ta še parkrat od zadaj po glavi udari. Obsojen je bil na 2 meseca ječe.

Na vsak način je hotel videti Gradec 13 letni pekovski učenec Janez Sagoršek, doma iz Borovca. V ta namen je vzel pomočniku iz kovčka 10 kron ter se odpeljal v Gradec, odkoder se je pa skoro povrnil v Ptuj, kjer so ga prijeli in izročili sodišču.

Ptujski župan Orntg v škripoth. Dne 22. t. m. bi se morala vršiti pred sodiščem znana pravda Orntg — Kalchberg, a razprave ni bilo, ker je Kalchberg prošil za delegiranje drugega sodišča. Kalchberg očita Orntgu take stvari, da je sedaj mnogo radovednosti, ako se bo Orntg upal sedaj v dež. zbor, dokler ni opran.

Šolska deklica obsojena radi razžaljenja cesarja. V Inowrazlawu na Pruskem je sodišče obsodilo šolsko deklico Kopec radi razžaljenja nemškega cesarja na 14 dni zapora. Ko je nemški cesar obiskal Poznani, so šolske oblasti razdelile med šolsko mladino cesarjeve podobe. Kopec je treščila podobo nemškega cesarja na tla in jo pohodila.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Zupnik umorjen na cesti. V občini Octaba je bil, kakor se poroča iz Budimpešte, rumunski župnik Bodrošav na cesti umorjen. — Spomenik Skobeljevemu. V Bolgariji nameravajo postaviti spomenik ruskemu generalu Skobeljevemu, ki se je odlikoval v zadnji rusko-turški vojski. — Mont Pelee bluje zopet ognjeno-zareče skalovje. — Veliki snežni zameti so bili te dni okoli Carigrada. — Humbertovi so nameravali iz Madrida iti v Argentino. Tja je že odpotovala ljuba Romana Daurignaca ter je bila aretirana, ko je stopila na argentinska tla v Buenos Aires. Nagrado 25.000 frankov, ki je bila razpisana za onega, ki dobi Humbertove, je dobil madridski policijski inspektor Caro, ker se je dokazalo, da je opazoval Humbertove že od 15. t. m., anonimna ovadba je pa pisana še le 17. t. m. Romain Daurignac izjavlja, da Crawfordi eksistirajo in da se je njegova dedščina pomnožila na 108 milijonov. — Demonstracija gimnazijcev. V Szolnoku je 150 gimnazijcev demonstriralo proti himni »Bog ohrani«. Vojaški poveljnik Mertel je prošil, naj se dijak ne kaznuje. — Samomor na mestništvenega sluga. V Gradcu

še je obesil sluga pri namestništvu Jožef Tišler. — Ponesrečena kolesarja. Na cesti pri Pontedasso na Laškem sta se dva kolesarja s tako silo zaletela drug v drugega, da je eden obležal na mestu z razdrobljeno glavo. Zapustil je vdovo in dva otroka. — Splošna stavka tiskarjev je v Zidru, ker lastniki tiskarn niso ugodili stavkajočim stavcem. — Podraženi čevlji. Društvo avstrijskih tovarnarjev s čevlji je sklenilo, podražiti čevlje za 5 do 10 odstotkov. Cena usnja je postala višja.

Beg saške prestolonaslednice in nadvojvode Leopolda Ferdinanda. V tej zadevi poročajo še nekaj podrobnosti. Saški kralj se je nezavesten zgrudil, ko so mu povedali o begu princezinje. Princezinja in njen ubegli brat nadvojvoda Leopold Ferdinand nimata niti veliko privatnega premoženja. Nadvojvoda ima 100.000 kron, a mora sedaj skrbeti tudi za svojo sestro. Dedič je po Ivanu Orthu, a more dediščino nastopiti, ko Ivana Ortha, bivšega nadvojvode, proglase mrtvim. Nedavno so listi poročili, da se je saški prestolonaslednik poškodoval na lovu. To pa ni res. Takrat je nadvojvoda Leopold Ferdinand saškega prestolonaslednika pretepel. Princezinja Lujiza ne sme nikdar več na saška tla. Leopold Ferdinand pa ne več v Avstrijo. Leopoldu Ferdinandu se ustavijo tudi vsi dohodki, katere je imel kot nadvojvoda in polkovnik. Gdč. Adamovič, s katero je nadvojvoda pobegnili, ima v Gradcu sestro, ki je možena z asistentom tobačne režije g. Sestanom. Nadvojvoda je član rodbine toskanske, ki od 1. 1859. živi v Avstriji. Mati nadvojvode se je že večkrat radi njegovega življenja pri-tožila pri cesarju. Značalno je, da židovski časopisi posebno simpatično pišejo o Leopoldu Ferdinandu. Ti listi pravijo, da je Leopold Ferdinand dejal nekoč, da nadvojvoda Ivan poznejši Ivan Orth se ni dobro razumel z nadvojvodo Albrehtom, on se pa ne more razumeti z nadvojvodo Franc Ferdinandom. Nadvojvoda Leopold Ferdinand se po Genfu javno izprehaja z gdč. Adamovič. Princezinja Lujiza in nadvojvoda se v kratkem preselita na Francosko. Francoski učitelj Gorin, s katerim je princezinja pobegnila, je star 23 let. Princezinjo Lujizo je 1. 1891. snubil tudi bolgarski knez a je ni dobil. Obe princezinje veliki knez toskanski se je pripeljal v Genf in obiskal svojo hčer. Imel je s princezinjo govor, a je skoro na to zopet odpotoval. Iz Genfa poročajo, da so od avstrijskega dvora prišle na princezinjo brzojavke, ki jo vabijo, naj se povrne v Solnograd. Princezinja ni nič odgovorila. Na to se je pripeljal v Genf nadvojvoda Jožef Ferdinand, ki je imel jako razburljiv pogovor s princezinjo. Princezinja Lujiza je odgovorila, da ostane pri tem kar je storila in da ne pusti Gorina. Nekateri listi pišejo, da je bil Gorin »indiskreten« in da za to baje princezinji ni preostalo drugega nego beg. Drugi listi zopet poročajo, da je princezinja že večkrat poskušala uiti z drugimi, a se ji je namen vedno ponesrečila. Nadvojvoda Leopold Ferdinand je spoznal Marijo Adamovič v Brnu, kjer je bil major. Ko je nadvojvoda šel v Iglovo, prišla je gdč. Adamovič tja in z nadvojvodo je šla tudi na Dunaj, kjer ji je nadvojvoda kupil vilo. Po več dnij je nadvojvoda preživel v tej vili, kjer ga že obiskoval tudi nadvojvoda Jožef Ferdinand. Začetkom t. l. je gdč. Adamovič dobila povelje, da mora tekom 8 dnij zapustiti Dunaj, in je šla v Monakovo, kamor ji je nadvojvoda pisal, da ji ostane zvest in da naj potrpi. »Zeit« pravi, da je bila gdč. Marija Adamovič na jako slabem glasu.

Črni milijonar. Najbogatejši mož v Guatemali je kot suženj v Alabami rojeni John Knight. Lastnik je velikih nasadov kave in banan; nadalje ima zlate rudnike in posestva, kjer se prideluje vanilija. Država Guatemala mu je dolžna 100.000 dolarjev. Knight svojega očeta ni nikdar poznal, ločili so njegovega očeta od žene in prodali, predno je bil John rojen. Njegova mati je bila last posestnika nasadov tobaka Danijela Uptona v Deleville v državi Alabama. Uptonova družina je ravnala s sužnji lepo in John je hodil v ljudsko šolo. 16 let star je bil o smrti svojega gospodarja prodan na plantažo bombaža v osrednjo Alabamo, kjer je bil imenovan paznikom. Leta 1860 bil je poslan v Yukatan, da je nadzoroval vlaganje na ladiji južnega sadja. Tam je mnogo zaslužil in položil temelj svojega sedanjega bogastva.

Koliko učenjakov veruje. Danes govore nekateri učenjaki ali bolj nadučenjaki, da je vera le za prosti narod; toda če vprašamo učenjake, ki se smejo z vso pravico imenovati učenjaki, izvemo, da samo učenjaki-diletanti ne verujejo. Znani nemški učenjak dr. Deunert se je zavzel, da prouči versko mišljenje najglasovitejših in največjih prirodznancev vseh vekov. V svojem delu ki ga je obelodanil prošlo leto v Berlinu, je dr. Deunert zbral 300 najglasovitejših prirodznancev in natančno pretresel in proučil njihovo versko mišljenje, ter prišel do tega znamenitega zaključka: Od 300 ni mogoče samo pri 38 spoznati in označiti njih ver-

akega stališča. Od 262 ima jih 242 t. j. 92 odstotkov, koji verujejo na Boga, a onih, koji ne verujejo na Boga — ateistov — ali onih, ki ne priznavajo nikake vere — indiferentov — ali naposled onih tako zvanih materijalistov, ima le nekaj čez 10. Torej desetorica, ki ne verujejo, stoji napram dvesto dvainštiridesetim! — Važno je se to pripomniti, da je izmed te desetorice večina novega časa. In to lahko razložimo tem potom, da danes obstoje mnoge brezbožne družbe, ki v svoje mreže vlove tudi kakega učenjaka, kojemu je jako težko izvit se iz nje, ker bi moral celo z glavo plačati, če bi se družbi izneveril. Od 242 učenjakov — vernikov je našel pravih katolikov 90, ki vsepovsod in vsikdar priznavajo katolicizem in natančno opravljajo svoje verske dolžnosti. Mlačnih katolikov — učenjakov ter učenjakov drugih ver ima 152. Mlačni katoliki so naravno v vsakem društvu in ni čudo, da so tudi med učenjaki. — Ta izjava dr. Deunerta je vsekako zanimiva napram učenjakom a la Malovrh.

Nove snajdbe zdravljenja. Mnenje vlada v zdravniških krogih, da jim bo možno s pomočjo novoizumljenih aparatov in zboljšanjem istih priti v okom najudovratnejšim in nalezljivim boleznim. Noče take ozdravilne priprave izumiti je neki mlad danski zdravnik Nies Finson. Njegove izumitve delujejo s pomočjo solnčnih žarkov in močne električne luči. Vedoč, da je solnce zelo izvrsten zdravnik v pričetku raznovrstnih bolezni, namenil se je mlad danski zdravnik, poskusiti uporabljati isto v pokončevanje raznih bacilov in mikrobov, kateri povzročajo bolezni. Dokazal je, da z v to svrhu pravilno urejenimi aparati uporabljene solnčni ali pa električni žarki ozdravijo nevarne bolezni kot kolero, koze, jetiko, raka in kugo, to se reče uničijo bolezni povzročujoče bacile. Profesor Finson je baje že z dobrimi uspehi dokazal svoje trditve. Priprave narejene so z v ta namen pripravno električno lučjo z svetlobo 23.000 sveč. Luč je tako močna da si morajo operirajoči zdravniki z nalašč v to svrhu narejenimi pripravami zavarovati oči. Tudi oči bolnikov biti morajo previdno obvezane. Moč luči je povišana s kristalnimi stekli. Tudi gorkoto povzročujoči žarki biti morajo umetnim potom odstranjeni. Vdisek uporabe ni takojšen, in bolnik ne čuti nikakvih občutkov pri operaciji. Po večkratnih poskusih pa se pričinja zdravje zboljševati.

Reklama za laške časopise. Založništva laških časopisov delajo za svoje časopise velikansko reklamo — posebno s premijami. Milanski »Seccolo« razdeli na leto med svoje naročnike darov v vrednosti 300.000 lir. Prvo darilo za l. 1903. je krasna vila na »Lago Maggiore«. S tem se je listu posrečilo številno naročnikov podesetoriti. Tudi rimska »Tribuna« je priredila za svoje naročnike loterijo. Glavni dobiček je 25.000 lir, dalje so dobili 12.000, 5.000, 2.000, 1.000 in 500 lir. Rimske »Messagero« ima zopet drug sistem, da poveča število svojih naročnikov. Med ljudi, ki na cesti boro »Messagero« razdeljuje dobrotke. Nedavno je neki gospodičini, ki je na cesti brala ta list, neki uslužbenec »Messagero« izročil na cesti 100 lir. Gospodičina je bila vsa srečna in je pokazala stotak mimogredočim. V hipu je bilo vse polno ljudi okoli nje in okoli uslužbenca, od katerega so tudi drugi ljudje, ki so imeli »Messagero« v rokah, pričeli tirjati stotake. Ker ljudje niso dobili zahtevanega, so uslužbenca naklestili. Neki drugi list ima premijo prosto vožnjo na Gardone Riviera in 14dnevno brezplačno bivališče v enem prvih hotelov.

V strahu pred parkeljnomo je zblaznel pri Neutengbacku neki 12 letni deček. Te dni so dečka pripeljali v blaznico. **Velikanski vrelec olja najdeni.** Veliko zanimanja vzbujajo razna odkritja oljnih vrelcev po Kanadi, razširjajo se po britiškeje Kolumbiji in novem Brunsviku. Po vedejo kanadski dosedaj še ne poznani oljni vrelec odkriti, menijo strokovnjaki, da bo de ležela slovela kot ena najboljših za pridobivanje olja na svetu. V provinciji New-Brunswick najdena je velika zaloga olja, katera se razteza skoro sto milj dalje po zemlji. Tudi v Ontario je najden te dni velikanski oljni vrelec. Olje je pričelo pri vrtanju v zemljo z velikansko silo riniti ven. Priteče ga sedaj po 50 do 60 sodov na uro.

Cirkus Barnum et Bailey je v 49 tednih lani in letos dajal predstave na Francoskem in v Švici. Cisti dohodek je znašal 2.714.000 frankov, poleg tega je pa še imel druge dohodke, tako da so Amerikanci nas Evropejce v dveh letih samo na Francoskem osvojili za 3.370.755 frankov. Akcijonarji dobe 10odstotno dividendo. Pol milijona se porabi za prebivanje po zimi na Angleškem n v Newyorku.

Maščevanje mlekarie. V Autunu na Francoskem je sodišče obsodilo nekaj mlekaric, češ, da so mleku primešale vode. Mlekarice te razsodbe niso mirno utaknile v žep. Šle so k svojim sovrstnicam ter jim zagotovile, da se jim je zgodila krivica. V hipu so se vse mlekarice potegnile za ob-

toženke. Povišale so ceno mleku ter opravile s tem, da morajo potom povišanja cen dobiti za obsojenke toliko, kolikor je pravda stala. A mlekarice maščevale so se tudi sodnikom. Nobena mlekarica ondotnim sodnikom noče prodati mleka in tako sodniki v Autunu ne morejo piti bele kave.

Dekliške gimnazije v Rusiji. V Rusiji je 12 dekliških gimnazij. V teh se uči: ruski jezik, ruska literatura, veronauk, francoščina, nemščina, matematika, zemljepisje, fizika in kosmografija, pedagogika, higijena, elementarno znanje medicene, leporepis, risanje, ročna dela, petje in ples; neobvezni predmeti so angleščina, latinščina in godba. Zavod vodi generalni ravnatelj, inspektor in ravnateljica, ki se briga za red in šolsko higijeno. Tudi vodi ob neprisotnosti generalnega ravnatelja konferenco. Podrejene so ji nadzornice, kojih je za vsak razred ena. Solnina iznaša 80—100 rubljev, pa tudi prosta mesta se podelijo. Kar je treba posebno naglašati, je to, da ima vsak razred svojo zdravnico, ki poučuje medicino in higijeno in pazi na zdravstveno stanje gojencev.

Oče morilec svojega sina. Vsled pomote je kmet Franc Sipos postal morilec svojega sina Nikolaja. Sin je pil v gostilni, kjer mu je zmanjalo denarja, da bi plačal ceho. Šel je domov ter se splazil med kokeši, katerih dve je pograbil in utaknil v vrečo, da bi z njima poravnal pri gostilničarju dolg. Oče njegov je slišal šum. Misli je, da so prišli tatovi krast kuretno. Vzel je puško in šel na tatove. Ko je temi videl moško postavu, ki se je z vrečo na rami hotela splaziti preko plotu, je ustrelil. Zadel je dobro. Mož z vrečo se je mrtev zgrudil. Starec je šel v hišo po luč in ko je posvetil v družbi svoje žene na ustreljenega moža, videl je pred seboj — mrtvega svojega sina.

Društva.

(»Glasbene Matice« pevski večerski plesom.) Pevski zbor »Glasbene Matice« priredi, kakor običajno že nekaj let, dne 10. januarja v veliki dvorani »Narodnega Doma« svoj pevski večer s plesom. Najprvo bode koncert, na to ples. Do sedaj je bila še vsaka taka zabavna prireditev »Glasbene Matice« zelo mnogoštevilno obiskana in nad vse animirana.

(»Bratstvo« pevsko društvo »Maribor«) ima v soboto, dne 3. prosinca 1903. v društvenih prostorih »Narodnega doma« v Mariboru zvečer ob 8. uri svoj redni občni zbor.

(»Gasilci« Višnji v Glincah.) Na obč. zboru požarne bramb Viš Glince so bili pri volitvi načelnštva dne 21. t. m. izvoljeni naslednji gg.: Načelnikom Martin Podgorelec, posestnik v Rožni dolini (Glinca); namestnikom Franc Zupan, klepar na Glincah; tajnikom Jože Kociper, mizar v Rožni dolini; blagajnikom Martin Markič, posestnik na Glincah; odborniki Alojz Pogačar, posestnik v Novi vasi (Glinca), Rudolf Borštnik in Janez Peklaj, oba uslužbenca tovarne na Glincah; namestnika Alojz Škarjavec, posestnik v Rožni dolini in Janez Gasperlin, ključar na Glincah. Ena prvih kranskih požarnih bramb je Viško-Glinška, katera bode v kratkem praznovala 30 letnico svojega obstoja in ustanavlja sedaj bolniški sklad. S tem dokazuje pravo smisel, kako treba skrbeti za občni, kakor tudi za blagor svojih članov. Kadar se oglasi s kako prošnjo do slav. občinstva, usoja si že v naprej prositi vsestranske pomoči.

Darovi

Poslani našemu uredništvu.

Za škofove zavode: Gdona Rezika Strle, učiteljica v Gorjah, mesto venca na grob drage umrle prijateljice Ivane Polkularjeve, 10 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Iv. Baloh, blagajnik podružnice sv. Cr. in Met. v Kranjski gori za božično darilo 80 K. — G. Jos. Plantarič, župnik v St. Lambertu 5 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 27. dec. V prihodnjih dneh bo avstrijska vlada odpovedala trgovsko pogodbo Italiji.

Dunaj, 27. dec. Jutri prideta ogrski ministri predsednik Szell in ogrski finančni minister na Dunaj. Vršili se bodo končni dogovori glede nagodbe z Ogrsko. Uradno glasilo ogrske vlade se izraža jako pesimistično in pravi, da bo uspeh negativen. V tem slučaju utegneta oba ministerska predsednika demisionirati.

Pariz, 27. dec. Neki časnikarski poročevalec je imel v Genfu pogovor z

nadvojvodo Leopoldom Ferdinandom, ki je poročevalcu dejal: »Jaz sem se trdno odločil, da ne stopim več na avstrijska tla. Jaz pustim vse, tudi nadvojvodski naslov in bom živel kakor priprost meščan«. Neki drug poročevalec je govoril z učiteljem Gironom, ki je dejal, da se hoče s princem Lujizo poročiti in ž njo živeti v Parizu. O ljubimki nadvojvode Leop. Ferdinanda se poroča, da je bila izgnana tudi iz Monakovega. Listi poročajo, da je že pri starših v Brnu jako nemoralno živela.

Pariz, 27. dec. »Journal« poroča, da so v Madridu našli Frederica Humberta v njegovi celici mrtvega. Uradno se ta vest še ne potrjuje.

Zofija, 27. dec. Iz Niša je prišel sem grof Lambsdorff. V Nišu je bil slovesno sprejet. Macedonci so mu izročili spomenico, v kateri prosijo ruskega carja reform v Macedoniji.

Washington, 27. dec. Nemška in angleška vlada sta se izjavili, da ste zadovoljni, ako predsednik ameriških združenih držav ne pravzame razsodišča, da venezuelski spor razsodi razsodišče v Haagu. Tudi Italija je s tem zadovoljna.

Calumet (Amerika), 27. dec. Slovenska cerkev sv. Jožefa je do tai pogorela. Škode 40.000 dolarjev.

Umri so:

18. decembra. Karol Holzer, c. kr. narednikov sin, 8 mes. Strelške ulice 15, Bronchis auritis Rhachitis, Nephritis E clampsie.

19. decembra. Jozefa Blumauer, posestnikova žena, 40 let Kolodvorske ulice 35, srčna hiba.

20. decembra. Apolonija Vernik, izvoščekova vdova, 68 let stara, Resljeva cesta 23, ostarelost. — Ana Sterniša, nadarbinka 83 let, Japljeve ulice št. 2. Bronchitis chron Marasmus. — Slavko Kosmač, dularjev sin 1½, mesec. Zabajak 7, oslabelost.

21. decembra. Ana Prager, nadarbinka, 76 let, Japljeve ulice št. 2, srčna hiba. — Friderik baronica Rechbach, goriška kamornica, 66 let, Bleiweisova cesta 13. Gnojna Bronchitis otrpnenje srca.

22. decembra. Marija Levstek, gostija 73 let. Ulice na Grad 4. Emphysema pulm. Oedema cerebri. — Elizabeta Lapajne, markerjeva bei, 15 mes., Gosposke ulice 3 Scrophulosis. Debilitas vitae — Karol Ludovik Huth, častni kanonik, 79 let, Gledalske ulice 5, ostarelost.

24. decembra. Stanko Pevec, krojačev sin, 16 m, Gosposke ulice 3, Scrophulose. Morbilli.

25. decembra. Andrej Pestnik, delavčev sin, 24 let, Cesta v mestni log 25, tuberkuloza — Gustav Kervina, delavčev sin, 4 mes., Opekarska cesta 81, Bronchis capill. — Ivan Schüller, čevljar, 77 ½, let, Gradišče 11, Apoplexia cerebri.

V hiralnici:

19. decembra. Franc Krainer, železniški čuvaj, 55 let, Dementia auquis. post traum. Oedema pulm.

21. decembra. Marija Šešek, kuharica, 86 let, ostarelost.

23. dec. Barbara Perko, delavka, 35 let, Atrofia cerebri. — Marija Dimnik, gostija, 68 let, ostarelost.

V bolnišnici:

19. decembra. Jozefa Spegler, kajzarjeva žena 36 let, Pneumonia crouposa. — Marija Berčič, dularica, 60 let, Dementia senilis Haemoptoe. — Josip Schlaffer, zasebnik 62 let, Dementia Hydropis universalis.

20. decembra. Tomaž Božič, branjevec 69 let Encephalo malacia cerebri.

21. decembra. Henrik Gioles, krojačev sin, 3 mes. Catarrhus intestin.

22. decembra. Jurij Vodnik, dular, 38 let, Tubercul. laryngitis et pulm.

23. decembra. Cecilija Medved, sladničarica, 79 let, Marasmus et dementia senilis.

100 milijonov razglednic.

Najfineše, najlepše, najnovejše, tiskane v zlatu in srebru, umetniške, genre, cvetličnate, voščilne božične in noveletne. 100 kosov odbranih 3 K 60 h 300 skupaj 9 K. — Vsak naročnik prejme **krasno mapo** z angleškim papirjem za pisma in ovitek brezplačno. Trgovina **Eberson, Dunaj, XX. 1.** poštni predal. 13.6 5—5

Ustanova za meščanske otroke.

Ker se za Primož Auerjevo ustanovo za meščanske otroke v znesku letnih 105 K. nobeden prosilec ni oglašil, ki bi bil po ustanovnem pismu opravičen uživati jo, se ta ustanova s tem vnovič razpisuje v podelitev s pripomoči, da imajo pravico do nje otroci ubogih meščanov ljubljanskih, pred vsem sorodniki ustanovniki in pa otroci ubogih izdelovalcev barok, ki se nameravajo učiti in izučiti kakega obrta ali rokodelstva. Prošnje za podelitev te ustanove vložiti je do 20. januarja 1903 pri tukajšnjem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dné 20. decembra 1902.

Št. 42566 1438 (3—1)

Št. 45.923 1441 3—1

Razglas

Glasom zakona z dné 19. julija 1902, drž. zak. št. 153 preneha počeniti s 1. januarjem 1903 pobiranje o kr oestarine. Da se pa vsakemu naprednemu tolmačenju tega zakona v okom pride se razglša, da ostane pobiranje mestne tlakarine tudi nadalje v veljavi.

Plačevati bode treba tedaj od 1. januarja 1903 na vseh mitnicah mesta Ljubljanskega od vprežene živine 8 h in od vsake gnane živine 4 h, oziroma, ker se pobira tlakovina pri vstopu za sem in tje, po 16 h in 8 h.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 24. decembra 1902.

Dunajska borza

dné 27. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 35
Skupni državni dolg v srebru	101 25
Avstrijska zlata renta 4%	120 45
Avstrijska krona renta 4%	100 35
Ogrska zlata renta 4%	119 85
Ogrska krona renta 4%	97 95
Avstro-ogarske bančne delnice, 600 gl.	15 40
Kreditne delnice, 160 gl.	678 25
Londov vista	239 20
Španski dr. bankovci za 100 m. usm. dr. valj.	117 15
50 mark	23 41
80 frankov (napoleonador)	19 04 ½
Italijanski bankovci	95 25
C. kr. cekini	11 28

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji tlačni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetereci	Nebo	Padečina v 24 urah v mm.
24. 9. sveč.	747-7	-6-2	sl. svzh.	jasno	
25. 7. jut.	745-0	-9-3	sl. jzrah.	jasno	0-0
2. popol.	742-7	-0-8	sl. vzjv.		
25. 9. sveč.	741-1	-3-1	brezvtr.		
26. 7. jut.	734-8	2-8	sr. zah.	oblačno	0-0
2. popol.	734-8	5-0	sr. zhs. zh	pol. obl.	
26. 9. sveč.	736-2	0-1	sr. zah.		
27. 7. jut.	733-2	-3-1	sl. svzh.		0-0
2. popol.	736-1	8-1	sr. jzrah.	jasno	

Srednja temperatura srede -5-6°, normale -2-4°
Srednja temperatura četrtka -4-4°, normale -2-5°.
Srednja temperatura petka 2-6°, normale -2-5°

Barve za umetnike, düsseldorfске dr. Schönfelda v pisnicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-Jevs in Spitzauer-Jevs, dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 524 7 11—7

Spreten mlad vojaščine prost

pisar

ter samostojen konceptni uradnik, **lašče mesto:** v odvetniški ali v notarski pisarni. 1439 3—1
Ponudbe pod 120 na upravitelstvo »Slovenca«

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD
trgovina z urami in zlatino
Most (Brux) št. 234, Češko.
Dobre rem. ure iz nikla gl. 3-75
Prave srebrne rem. ure „ 5-80
Pristne srebrne verižice „ 1-20
Budilniki iz nikla „ „ 1-95
Moja trdka je odlikovana s s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolgo na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100—68

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajo jih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna **alkalična kislina**
ki je posebno pripravna zaradi svojega miliga vpliva in jo toraj zapisujejo pri **želodčni kislini, škrofeljnih, krvioah, otoku šlez itd.**, in ravno tako pri **kataru sapnika in oslovem kašlju**. (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn. IV 17—82)

Izvirke: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Živila MAGGI so najboljša.

Maggi za zabelo
daje juham, omaki, sočivju itd.
nenavaden, čvrst, prijeten okus.
Zadostuje malo kapelj.
Steklenica od 50 l. višje.

Juhe v tabletih.
Tablet za 2 porčiji 15 h.
Maggi je juhe v tabletih omo-
gla, čisto urno, samo s prilivanjem
vode, napravi krepko, lahko pre-
bavljivo in zdravo juho.
19 različnih vrst.

Consommé- in Bouillon-skatlice.
1 Consommé-skatlica za 2 porčiji
najfinejše močne juhe 20 h.
1 Bouillon-skatlica za 2 porčiji
močne mesne juhe 15 h.
Se takoj napravi z vrelo vodo brez dru-
zega dostavka. 904 15

Jeden poskus bolj prepriča, kakor vsaka reklama.
Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

**Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov**

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradon št. 9
priporoča slav. občinstvu in pred.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpe-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. **Cene nizke.** 36 52-51

Lastni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

Kdor potuje v **Gorico**,
priporoča se mu nova
„kavarna Central“ na
Travniku tik cerkve sve-
tega Ignacija. Lastnik FILIP
PEČENKO, prej hotelier v
Pulju. Na razpolago je nad
100 časnikov, kava in li-
kerji najbolj, postrežba
točna, čistoba izgledna,
oprema po najnovejših za-
htevah, cene kakor v drugih
kavarnah. 1156 14

V zalogi tiskarne

R. Šeber v Postojni

izšel je **nov slovenski** 1433 2-2

stenski koledar

s beleškami za vsak dan v letu, pri-
praven zlasti za razne urade itd.
Cena nalepljenemu 40 v, po pošti 10 v več.

Gostilna, pekarija in mesarija

se pod prav ugodnimi pogoji odda v najem.
Posestvo je v večjem farnem okraju, na naj-
lepšem prostoru pred cerkvijo blizu želez-
nice. 1414 3-2

Gostilna ima lepe, prostorne sobe, le-
denico i. t. d.

Pekarijski prostori so praktično urejeni.
Izurjeni peki ali mesariji imajo prednost.
Odda se tudi vsaka obrt posebej.

Kje, pove upravništvo tega lista.

V najem se da

prodajalna

primerna za vsako trgovino zraven cerkve
v **Št. Vidu pri Vipavi**.

Pogoditi se je pri lastniku **Simonu**
Bratožu. 1381 1-6

V najem

se oddaje v nekem večjem slovenskem trgu
in na zelo obitem kraju lokal za
prodajalnice z mešaním blagom. Mlad
izkušn. trgovca ne tu priliko za jako u-
spesno trgovino. Tudi trgovine zmožna
pogumna trgovka bi bila na mestu. Reflek-
tant naj bode le človek katoliško narod-
nega mišljenja. Odgovor vsaj do 1. febru-
varja 1903 na Upravništvo „Slovenca“.
1426 (3-1)

Leopold Tratnik

pasár in srebrar
v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 27
se priporoča prečastiti du-
hovščini, cerkvenim pred-
stojništvom in dobrotnikom
cerkv v strokovno umetno
izdelavo raznovrstnega

**cerkvenega
orodja,**

kakor:
**tabernaklje, mon-
štrance, kelihe,
svečnike, lestence,
svetilke itd**
iz zanesljivo najboljšega ko-
vinkega blaga.
V zalogi pa ima mnogo že
izgotovljenih, krasnih
predmetov.
Stare predmete prenavlja,
posrebi in pozlati po naj-
nižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča **lastne izdelke**
in veliko zalogo električnih svetilk v raznih
oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo
električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna,
cene nizke. 726 15 3

Ravnokar je izšla
Družinska pratika

za leto 1903

Naročila na Družinsko pratiko
sprejemajo in točno razpošiljajo turške:

**A. Auer-Horenčan, J. Hordik,
K. Mičman in V. Petričič, vsi
v Ljubljani.**

Razstava v Parizu
„Grand Prix“

KIC Popoff
Moskva
C. kr. dvorni založnik

Najfinjši Najfinjši
1142 Pisarna: 10-5
Dunaj, VII/2 Breitengasse 9
Na drobno se dobi v vseh boljših
trgovinah v izvirnih zavetih.

Varstvena znamka ura-
dno vpisana.

1337 4

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča čapreč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

St. 44166.

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za 1903. leto pričelo se bode z 2. dnem januarja 1903.
Ta davek plačati je v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa, izimši od psov,
kateri so za varstvo osamljenih pos-
te-
stev neobhodno potrebni.
Listniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark najkasneje do dne
20. f. bruarja 1903 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opozarjajo se last-
niki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1903
nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih mark.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 15. decembra 1902.

Hiša se prodaja.

Na Glincah št. 43, sestoječa iz štirih
sob, dveh kuhinj in delavnice, pripravna za
prodajalnice ali skladišče. Pri hiši je novo
zidani hlev in klet. 1419 3-2

Prodaja se iz proste roke, pod zelo ugod-
nimi pogoji.

Josip Oblak

mizarski mojster, Glinca št. 43.

HERBANY-jev
podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsi
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-
manjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raz-
topljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem,
pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje
narejanje kostij.
Cena steklenici 1 gl. 25 kr. — 2 K 50 h. po
pošti 20 kr. — 40 h. več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod
enakim ali po-
dobnim imenom, ki pa so
po sestavi in po učinku vsa
različna posnemanja naših
izvirnih preparatov že 33
let obstoječega podfosfor-
nastega kisl-apneno-že-
lezne-
sirupa svarimo in
toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbanj-jev**
apneno-železni sirup in gledati na to, če ima
vsaka steklenica prstavljenno uradne vpisano var-
stveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73-75.
V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v
Ljubljani in drugod. 141 20-4

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani:
M. Mardetschlager, G. Piccoli, U. pl. Trakoczy,
J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Hauscher;
Reka: F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler, Ant.
Miznan; Breze: G. Elsässer dediti; Sovodnj: F.
Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birn-
bacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hil-
linger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst:
C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl.
Leitenburg, P. Prendini, M. Rayasini; Beljak: Jobst
& Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika;
Velikovec: J. Jobst, Vošperk: J. Huth.

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestih in na deželi izobno
svojo zalogo

**cilindrov, mehkih in
trdih klobukov, turist-
skih klobukov, čepic.**

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Tovarniška zaloga

lodnatih klobukov

c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler
v Gradci. 273 12-12

Varstvena znamka: Sidro.
LINIMENT. CAPSICI Comp.
iz lekarn Richter-jeve v Pragi,
priznana izvrstno bolečine olaj-
šujoče mazilo je dobiti steklenica
po K — 80, K 140 in K 2 — v vseh
lekarnah. Zahteva naj se to
sploh priljubljeno domače zdravilo
vedno le v izvirnih steklenicah
z našo varstveno znamko „sidro“ iz
Richterjeve lekarnice ter sprejme iz
previdnosti le v steklenicah s to var-
stveno znamko kot prstni izdelek.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.
1146 34-10

Vinarsko in sadjarsko društvo
za Brdo v Gorici

priporoča ggosp. krčmarjem in zasebnikom
pravo, pristno **Brisko vino** po prav-
zmernih cenah.

Razpošilja se v sodčkih od 56 lit. višje
ter na željo tudi vzorci.

Obenem priporočamo ljubiteljem sadja
tudi **razno sadje**. 1328 8-6

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzellini št. 20.

Občinski tajnik

se sprejme pri županstvu v Žužem-
berku z letno plačo 600 Kron.

Prosilci, slovenska in nemškega je-
zika v govoru in pisavi zmožni naj uleže
pismene prošnje pri podpisnem uradu do
1. januarja 1902.

Županstvo Žužemberk 22. dec. 1902.

Vehovec
župan.

Absolutno zajamčeno

pristno mašno vino.

Skofjski list je l. 1898. priporočal v č.
gg. župnikom mašno vino, katero razpošilja
„Kmetijsko društvo v Vipavi“ kot za-
jamčeno pristno.

Belo vino posebnega dobrega okusa od-
daja se po 35 K in vliže, in radeče na-
mizno hribovsko po 30 K za 100 litrov
v Postojno postavljeno.

V zalogi je še staro belo vino.

Novo vino bode spodobno za razpošiljati
v prvi polovici novembra. Kvaliteta je letos
izborna.

Najmanjša množina je 56 litrov. Na-
ročbam čez 500 litrov se cena primerno
zniža.

Zadruge nadzoruje strogo v. č. g. dekan
Vipavski. Izključena je vsaka prevara.

Na zahtevanje se pošljejo vzorci.

Kmetijsko društvo v Vipavi.
799 (14)

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svil' natem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsako vrsto cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-volje prevzame.

918 28-9

Trikrat odlikovan s srebrno svetinjo.

Prečast duhovščini, cerkvenim predstojništvom ter občinstvu priporočam z jamčeno pristno

čebelno - voščene sveče

Kg K 4.90

Za pristnost sveč te vrste jamčim s svoto 2000 K. Voščene zvitke, sveče za pogrebe, stenje in stekla za večno luč po jako nizki ceni.

Kadilo laurimae Ia Kg po K 2.40
Kadilo laurimae Iia " " " 2.—
Kadilo granis " " " 1.20

Za obilna naročila se toplo priporočam

Z veseloštopovanjem

1358 6

Naročila nad 20 K pošiljam prosto stroškov.

J. Kopač, svečar
Gorica, Ulica sv. Antona 7.

Naročila nad 20 K pošiljam prosto stroškov.

Božična in novoletna darila.

Do vrhunca dognane vse zunanje trdke prekašajoče cene!

Kupujte in naročite le pri domači trdki in bodite pre-pričani, da bolj in ceneje kupite, in se izognite vsakega prevarenja. Priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnih osebno v Švici nakupljenih ur, kakor tudi zlatino in srebrnino.

Nad 20 % znižane cene, razvidno iz mojega novo izdanega cenika. Naprimer: Jedna stvar, katere je preje stala zld. 10.—, stane danes le gld. 8.—, toraj čudovito po ceni.

Priporočam dalje posebno stenske in salonske ure, z novim jako krasnim bitjem (Thurneichlag).

Vsakovrstne budilke v secesionističnem okviru, za'logo se nad 6000 vsakovrstnih osebno v Švici nakupljenih žepnih ur, različnih sistemov »Präcession«. Veliko izbero zlatih in srebrnih možkih verižic najmodernejših fazonov, dolge ženske ovratne verižice »Lorguon«, vsakovrstne lepe garniture iz China srebra, dolge namizne oprave, namizno orodje v etui, palice z srebrnimi ročaji.

Zaloga šivalnih strojev najboljših izdelkov.

Za vsako blago jamčim ter se priporočam

Franc Čuden,

urar in trgovec zlatnine in srebrnine, delničar prve švicarske družbe tovarn ur »Union« v Genovi in Bielu, založnik c. kr. državne doljenjske železnice.

Ljubljana, Mestni trg.

1351 9-8

Prosim, zahtevajte novi veliki ilustrirani cenik, pošilja se zastonj in poštne prosto.

1404 4-3

Pozor!

Dobro in po ceni se dobiva
specerijsko blago
kakor vse vrste žganja in špirta, klajno
apno za varejo domačih živil pri
M. Spreitzer,
Stari trg št. 51, Ljubljana.

Kako si je mogoče špeciarno letos pripraviti vesele božične praznike?

1336 5

To **važno vprašanje je rešeno** za vsakoga, kdor ne meče denarja za božična darila, marveč si ga hrani z nakupom pri **največji božični prodaji**, ki se prične dné 1. decembra 1902 v **manufaktorni prodajalni „pri Amerikancu“** v Ljubljani, le Stari trg št. 1 (prej Dettler).

Da se s tem ne pretirava, bo uvidel vsak, ki ve, da se prodaja v konkurzu se nahajajoče blago do 30% pod prejšnjo nakupno ceno, n. pr.

Lepo umerjeno bombaž. flanel. krilo, 6 m., že od 96 kr. dalje
Dobro „ polvolnel. „ „ 6 „ „ „ 1.20 gld. „
Dobra srajca za gospode iz šifona „ „ 78 kr. „
Dober četvernat ovratnik (elegant) „ „ 07 „ „

Prodajajo se pa tudi najfinejše tu- in inozemske vrste modnega blaga, svilene šerpe in robci, in to le sveže blago, ker je iz dveh zadnjih sezon.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,
obrestuje hranilne vloge po

110 95-21

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon števil. 57.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovola pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvalezna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-29

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posoda v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Prediskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 19 55

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Prediskarija.

Naznanilo.

Zobozdravnik A. Paichel

naznanja, da je pri njem vstopil kot asistent gospod 1386 3-3

dr. med. Rudolf Rauch.

Ordinira kakor dosedaj na Starem trgu števil. 2

od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Primerno darilo!

Žrebanje nepreklicno
15. januarja 1903.

Glavni dobitek
Kron **40.000** Kron

Umetn. obrtn. društva srečke
po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani. 142 4

Otvoritev notarske pisarne

Naznanjam uljudno, da otvorim svojo notarsko pisarno v gradu senožeškem
dné 1. januarja 1903.

Vekoslav Kranjc, c. kr. notar v Senožečah.

1395 3-3

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:
Razlaga velikega katekizma ali katehizma nauku za cerkev. Sestavil Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.
Drugi zvezek: o poganstvu in moštvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.
Tretji zvezek: o milosti in zakramentih. Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

priporoča:
Katoliška Bukvarna v Ljubljani naslednje povesti za mladino: „Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami. „Marijina otroka“ — s podobami. „Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.
Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Senzačni liker *****

Monte Cristo

***** prve vrste.

Velika posebnost med likerji.

čudovitega okusa

krepčalo za želodec. *

Na prodaj v vseh boljših prodajalnicah s kolonialnim blagom in delikatesami.

Josip Archleb in drug
destil. na par v PRAGI.

Odlikovan s 84 prvimi svetinjami.

1362 20-7

CIRIL-METODOV
KOLEDAR

1903

se dobi v raznih prodajalnah ter stane

1 krono

ali pa se naroči pri založništvu

Tiskarna Slatnar, Kamnik

Po pošti 20 vin. več

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERKUR“

I., Wolfzeila 10 in 13. Dunaj. I., Strubelgasse 2.

Pojasnita v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni navetli za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 141